

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 225.664 van 2 december 2013
in de zaak A. 206.429/X-15.213.**

In zake : 1. de BVBA JADEM ARABIANS
 2. Guy JAMAR
 3. Christine JAMAR-DEMEERSSEMAN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Ilse Cuypers en Griet Cnudde
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Mechelsesteenweg 64/B 101
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. de PROVINCIE ANTWERPEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Renier Tijs
 kantoor houdend te 2000 Antwerpen
 Massaustraat 34A
 bij wie woonplaats wordt gekozen
2. het VLAAMSE GEWEST
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Johan Claes
 kantoor houdend te 2550 Kontich
 Mechelsesteenweg 160
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 21 september 2012, strekt tot de
nietigverklaring van :
 - a. het besluit van 22 maart 2012 van de provincieraad van Antwerpen houdende
 de definitieve vaststelling van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan
 “Berkenbossen Oost” te Mol en Balen; en
 - b. het besluit van 10 juli 2012 van de Vlaamse minister van Financiën,
 Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport houdende de goedkeuring
 van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan “Berkenbossen Oost” te Mol en

Balen van de provincie Antwerpen, bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 26 juli 2012.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 222.376 van 5 februari 2013 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissingen ingewilligd.

De verwerende partijen hebben een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Ann Eylenbosch heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partijen hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 oktober 2013.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Griet Cnudde, die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Renier Tijs, die verschijnt voor de eerste verwerende partij, en advocaat Inneke Bockstaele, die *loco* advocaat Johan Claes verschijnt voor de tweede verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Ann Eylenbosch heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Voor de uiteenzetting van de feiten kan verwezen worden naar het arrest nr. 222.376 van 5 februari 2013.

IV. Ontvankelijkheid

4. De excepties die de eerste verwerende partij in haar memorie van antwoord opwerpt, werden reeds onderzocht in het arrest nr. 222.376 van 5 februari 2013.

V. Onderzoek van de middelen

Voorafgaande opmerking

5. In haar memorie van antwoord maakt de eerste verwerende partij voorafgaandelijk aan de bespreking van de middelen enkele “algemene opmerkingen [...] die aan alle middelen gemeen zijn”. Vooreerst merkt ze op dat de verzoekende partijen vooraan in hun verzoekschrift zestien middelen omschrijven, die bij de uitwerking evenwel genummerd worden tot veertien middelen. Ze meent dat er “bij de nummering klaarblijkelijk iets fout [is] gelopen”, aangezien er wel degelijk zestien middelen zijn. Bovendien verloopt de uitwerking van de middelen volgens de eerste verwerende partij ook niet volledig volgens de uitwerking in de inhoudsopgave. Vervolgens doet de eerste verwerende partij gelden dat “tal van de middelen [...] een quasi letterlijke overname van de bezwaren geformuleerd tijdens het openbaar onderzoek [zijn]”, waarbij de verzoekende partijen “er niet in [slagen] aan te tonen dat de beantwoording van deze bezwaren niet in redelijkheid en zorgvuldigheid zou gebeurd zijn”, zodat nuttig naar de beantwoording van deze bezwaren kan

verwezen worden. Ten slotte stelt de eerste verwerende partij nog dat “diverse relevante passages uit de zeer degelijk opgestelde toelichtingsnota en uit het plan-MER [worden] genegeerd” en dat de verzoekende partijen zich veelal beperken tot opportuiniteitskritiek “zonder de onwettigheid aan te tonen van de zaken die zij bekritisieren”.

6. Nu de eerste verwerende partij geen conclusies verbindt aan deze “algemene opmerkingen” worden ze niet als te beantwoorden excepties beschouwd.

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

7. Een eerste middel wordt met toepassing van artikel 159 van de Grondwet afgeleid uit de schending van artikel 10 en artikel 11 van de Grondwet, van artikel 4.1.4, § 1, artikel 4.2.4 en artikel 4.2.8, §§ 3 en 5 van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (hierna: DABM) “door de onwettigheid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 18 april 2008 betreffende het integratiespoor voor de milieueffectrapportage over een ruimtelijk uitvoeringsplan en de invoering van art. 7.4.1/2. VCRO”.

In de uiteenzetting van het middel verwijzen de verzoekende partijen meer concreet naar ’s Raads arrest nr. 214.791 van 12 augustus 2011 en de in artikel 7.4.1/2 VCRO uitgewerkte validatieregeling. Ze verzoeken de Raad van State in dit verband om de volgende prejudiciële vragen te stellen aan het Grondwettelijk Hof:

“(1) Schendt art. 7.4.1/2. §1 VCRO de art. 10 en 11 van de Gec. Gw., in samenhang gelezen met art. 14 van de Gec. Gw en art. 6, eerste lid van E.V.R.M., in zoverre het aan personen de toepassing van art. 159 van de Gec. Gw. ontzegt voor wat betreft de toetsing van de wettigheid van uitvoeringsplannen die tot stand gekomen zijn cfr. het Besluit van de Vlaamse Regering 18 april 2008 betreffende het integratiespoor voor de milieueffectrapportage over een ruimtelijk uitvoeringsplan aangezien artikel 7 van het besluit van de Vlaamse regering van 12 oktober 2007

betreffende de milieueffectrapportage over plannen en programma's, in uitvoering van de door artikel 4.2.8, §3 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) aan de bevoegde administratie opgelegde verplichting 'dat de volledig verklaarde kennisgeving door het publiek kan worden geraadpleegd', bepaalt dat via een bericht in ten minste één krant of in het gemeentelijk infoblad dat in de betrokken gemeente of gemeenten verspreid wordt, én door aanplakking op de aanplakplaatsen van de betrokken gemeente of gemeenten, wordt gemeld dat de volledig verklaarde kennisgeving kan worden geraadpleegd: 1° op de internetsite van de bevoegde administratie, 2° bij de initiatiefnemer, in voorkomend geval via diens internetsite, en 3° bij de betrokken gemeente of gemeenten en in voorkomend geval op hun internetsite, terwijl artikel 4 van het besluit van de Vlaamse regering van 18 april 2008 betreffende het integratiespoor voor de milieueffectrapportage over een ruimtelijk uitvoeringsplan, niet voorziet in een melding dat de volledig verklaarde nota voor publieke consultatie ter inzage ligt op de website van de bevoegde overheid, op de website van de dienst Mer en op het gemeentehuis van elke gemeente waarvan het grondgebied door het op te maken RUP geheel of ten dele zal worden bestreken en van elke andere gemeente die aanzienlijke effecten kan ondervinden van het plan volgens de informatie, vermeld in § 1, zonder dat hiervoor enige verantwoording bestaat, en tengevolge daarvan hun inspraakmogelijkheden ernstig worden beknot, en zodoende de toegang tot de rechter verhindert, zonder dat hiervoor een objectieve en redelijke verantwoording bestaat?

(2) Schendt art. 7.4.1/2. §1 VCRO de art. 10 en 11 van de Gec. Gw en artikel 4.2.4, §2 DABM doordat het een onverantwoorde ongelijke behandeling [inhoudt] van de burger die betrokken wenst te worden bij de publieke consultatie van een plan-MER voor een RUP dat opgemaakt wordt volgens het integratiespoor, en de burger die betrokken wenst te worden bij de publieke consultatie van een ander plan-MER?

(3) Schendt art. 7.4.1/2. §1 VCRO de art. 10 en 11 van de Gec. Gw., in samenhang gelezen met art. 14 van de Gec. Gw doordat het een onverantwoorde ongelijke behandeling inhoudt van personen die wensen betrokken te worden bij de publieke consultatie over de inhoudsafbakening van een plan-MER voor een ruimtelijk uitvoeringsplan dat wordt opgemaakt volgens de regels die gelden wanneer het integratiespoor wordt gevolgd, en de personen die wensen betrokken te worden bij de publieke consultatie over een plan-MER volgens de algemene regeling?"

8. De verwerende partijen werpen in hun memories van antwoord onder meer op dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij dit middel, aangezien zij een bezwaarschrift hebben ingediend en derhalve geen belangenschade hebben geleden. In die omstandigheden dienen de voorgestelde prejudiciële vragen dan ook niet te worden gesteld.

9. In de memorie van wederantwoord voeren de verzoekende partijen aan dat hun belangen zijn geschaad “door het feit dat niet op een normale manier kennis kon genomen worden van het plan zoals het wel kan in de procedure conform de algemene regeling en [zij] te weinig tijd hadden om behoorlijk te reageren”. Ze verduidelijken dat ze “[d]eze mededeling die enkel via internet kon worden geconsulteerd, [...] per toeval [konden] raadplegen eind september” en dat “[o]p de valreep, met name op 29.09.2009 [...] een bijzonder summier bezwaar [werd] overgemaakt waarbij het niet mogelijk was om uitgebreid in te gaan op het plan MER omdat de tijd daartoe ontbrak”. Voorts achten de verzoekende partijen het relevant de vraag te stellen of het middel en de prejudiciële vraag “ev. ook ambtshalve kan worden opgeworpen”. De MER-reglementering, die bijdraagt tot de vrijwaring van het leefmilieu, kan immers worden beschouwd als van openbare orde.

10. In hun laatste memorie stellen de verzoekende partijen dat de gegrondheid van het middel “ten dele” vaststaat met de tussenkomst van het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 114/2013 van 31 juli 2013. Bijkomend stellen ze nog dat zij hun belang bij het eerste middel uitvoerig bepleit hebben in de schorsingsprocedure en herhaald hebben in de memorie van wederantwoord. Ze doen tevens gelden dat “het evident [is] dat in het verzoekschrift enkel het algemene belang uiteengezet wordt” en “dat maar kan worden gerepliceerd op een argument van de tegenpartij nadat dit argument is opgeworpen”.

Beoordeling

11. De schending van de modaliteiten inzake de organisatie van het openbaar onderzoek kan enkel worden ingeroepen door wie aantoonbaar dat hij door de betreffende schending is benadeeld. Uit de gegevens van de zaak blijkt dat de verzoekende partijen tijdig hun opmerkingen en bezwaren hebben doen gelden naar aanleiding van de terinzagelegging van het plan-MER. Er valt dan ook niet in te zien – en de verzoekende partijen verduidelijken in hun verzoekschrift ook niet – in welke mate de betrokken bekendmakingsregeling hun belangen heeft geschaad. Pas in de memorie van wederantwoord lichten de verzoekende partijen

toe dat ze “[d]eze mededeling die enkel via internet kon worden geconsulteerd, [...] per toeval [konden] raadplegen eind september” en dat “[o]p de valreep, met name op 29.09.2009 [...] een bijzonder summier bezwaar [werd] overgemaakt waarbij het niet mogelijk was om uitgebreid in te gaan op het plan MER omdat de tijd daartoe ontbrak”. De verzoekende partijen tonen met dit betoog niet aan welke concrete bezwaren zij op die manier niet hebben kunnen doen gelden die zij wel aangevoerd zouden hebben indien de bekendmaking zonder de aangevoerde ongelijkheid zou geregeld geweest zijn. De verzoekende partijen hebben geen belang bij het middel. Anders dan de verzoekende partijen dat zien, dient het middel niet ambtshalve te worden onderzocht, nu het in wezen een schending van het gelijkheidsbeginsel betreft en dit beginsel de openbare orde niet raakt.

12. Nu de verzoekende partijen geen belang hebben bij het middel dienen hoe dan ook de gesuggereerde prejudiciële vragen niet te worden gesteld.

13. Het eerste middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

14. Een tweede middel wordt afgeleid uit de schending van artikel 2.2.2, § 1, 3°, VCRO, artikel 2.1.2, §§ 1 en 2, VCRO en “de bindende bepalingen van het RSV omtrent de afbakening van de stedelijke gebieden”, alsook uit de schending van het rechtszekerheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de materiële motiveringsplicht.

In een eerste onderdeel van het middel betogen de verzoekende partijen dat de verwijzing door de toelichtingsnota naar de ligging van het plangebied in kleinstedelijk gebied een onjuiste weergave van de juridische toestand betreft. Meer concreet stellen de verzoekende partijen dat de

toelichtingsnota ervan uitgaat dat de afbakening van het kleinstedelijk gebied reeds een feit is terwijl het voorontwerp van PRUP “Afbakeningslijn Kleinstedelijk gebied Mol” “op dat moment nog niet eens in openbaar onderzoek was”. Bovendien ligt een deel van de uitbreiding niet in het gebied dat in het ontwerp van PRUP Afbakeningslijn Mol is opgenomen, doch daarbuiten.

In een tweede onderdeel van het middel doen de verzoekende partijen gelden dat het bestreden PRUP neerkomt op een niet toelaatbare voorafname op het PRUP Afbakeningslijn Mol. Ze wijzen daarbij onder meer op het arrest van de Raad van State nr. 144.477 van 17 mei 2005 waarbij de tenuitvoerlegging van een eerder PRUP “Berkenbossen” werd geschorst wegens niet-naleving van de in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (hierna: RSV) vastgelegde chronologie. Het feit dat de opmaak van het PRUP Afbakeningslijn Mol *in casu* gelijktijdig met de opmaak van het bestreden PRUP verliep, kan niet tot een andere conclusie leiden. De afbakening van het kleinstedelijk gebied Mol staat immers voor het eerst vast na de definitieve vaststelling van het PRUP Afbakeningslijn Mol. Het bestreden PRUP schendt derhalve artikel 2.1.2, §§ 1 en 2, VCRO en de bindende bepalingen van het RSV omtrent de afbakening van de stedelijke gebieden.

15. In hun memories van antwoord repliceren de verwerende partijen onder meer dat de weergave in de toelichtingsnota wel degelijk correct is en dat alleszins niet wordt aangetoond dat de plannende overheid op basis van deze weergave op enige wijze zou misleid zijn geweest.

Met betrekking tot het tweede onderdeel doen de verwerende partijen onder meer gelden dat “niet goed [valt] in te zien waarom de processen [van afbakening van het kleinstedelijk gebied en opmaak van een RUP voor bedrijventerreinen] niet gelijktijdig zouden mogen verlopen en waarom de vaststelling niet gelijktijdig zou kunnen gebeuren”. Ze wijzen er op dat uit de notulen van de provincieraad blijkt dat eerst werd beslist over het PRUP betreffende de afbakening en dan pas over het PRUP voor bedrijventerreinen.

16. In de memorie van wederantwoord stellen de verzoekende partijen onder meer nog dat uit de bindende bepalingen van het RSV volgt dat “[h]et ontwikkelen (wat een fase voor de goedkeuring impliceert) van de voorstellen in het RUP tot afbakening en het uitwerken en uitvoeren van het actieprogramma in dit RUP, [...] na de juridische vaststelling van de afbakening [dient] te gebeuren” en dat van deze bindende bepalingen niet kan afgeweken worden.

Beoordeling

Eerste onderdeel

17. Artikel 2.2.2, § 1, 3°, VCRO bepaalt dat een ruimtelijk uitvoeringsplan onder meer “een weergave van de feitelijke en juridische toestand” bevat. Het ruimtelijk uitvoeringsplan dient aldus de aanduiding te bevatten van de bestemming die het beheersingsgebied ervan in feite en in rechte reeds heeft verkregen. Deze verplichting heeft tot doel de belanghebbende particulieren, alsook de te raadplegen overheden en zij die uiteindelijk moeten beslissen over de in het definitief ruimtelijk uitvoeringsplan vast te leggen bestemmingen en voorschriften, in staat te stellen een correct inzicht te verkrijgen en een juist oordeel te vormen. Een foutieve of een onvolledige voorstelling van de feitelijke en juridische toestand leidt evenwel alleen tot de onwettigheid van het ruimtelijk uitvoeringsplan wanneer kan worden aangetoond dat dit het appreciatie- en beslissingsrecht van de bevoegde overheid dermate heeft aangetast dat deze zich niet met de vereiste kennis van zaken heeft kunnen uitspreken over de te geven bestemming.

De verzoekende partijen maken op geen enkele wijze aannemelijk dat de bevoegde overheid door de beweerde foutieve voorstelling zou zijn misleid bij het vaststellen van het bestreden PRUP.

18. Het eerste onderdeel van het tweede middel is niet gegrond.

Tweede onderdeel

19. Artikel 2.1.2, §§ 1 en 2, VCRO luidt als volgt:

“§1. Ieder ruimtelijk structuurplan bevat een bindend, een richtinggevend en een informatief gedeelte.

§2. Bij het opmaken van een ruimtelijk structuurplan duidt de instantie die het plan definitief vaststelt de onderdelen ervan aan die bindend zijn.

Voor het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen zijn deze onderdelen bindend voor het Vlaamse Gewest, de diensten van de Vlaamse Regering, de instellingen die ressorteren onder het Vlaamse Gewest en de besturen die onder het administratief toezicht staan van het Vlaamse Gewest en de vennootschappen die een erkenning hebben van de instellingen die ressorteren onder het Vlaamse Gewest.

Voor het provinciaal ruimtelijk structuurplan zijn deze onderdelen bindend voor de provincie en de gemeenten op haar grondgebied en voor de instellingen die eronder ressorteren.

Voor het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan zijn deze onderdelen bindend voor de gemeente en voor de instellingen die eronder ressorteren. Van het bindend gedeelte van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan wordt afgeweken indien zulks genoodzaakt wordt door maatregelen die vereist zijn voor de verwezenlijking van het bindend sociaal objectief, vermeld in artikel 4.1.2 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid.”

20. In punt 2 “Afbakening van de stedelijke gebieden” van de onderverdeling “Bindende bepalingen in verband met de stedelijke gebieden” van de bindende bepalingen van het RSV wordt onder meer het volgende gesteld:

“De structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden en de kleinstedelijke gebieden op provinciaal niveau worden in provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen afgebakend of op voorstel en op vraag van de betrokken provincie en in samenspraak met de betrokken bestuursniveau's door het Vlaams Gewest in de gewestplannen afgebakend.”

In punt 4 “Afbakening van bedrijventerreinen” van de onderverdeling “Bindende bepalingen in verband met de gebieden voor economische activiteiten” van de bindende bepalingen van het RSV wordt onder meer het volgende gesteld:

“De regionale bedrijventerreinen in de structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden en de kleinstedelijke gebieden op provinciaal niveau [...] worden in provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen

afgebakend of op voorstel en op vraag van de provincie door het Vlaams Gewest in de gewestplannen afgebakend.”

21. De verzoekende partijen doen terecht gelden dat de geciteerde bindende bepalingen een chronologie impliceren waarbij in een eerste stap het structuurondersteunend kleinstedelijk gebied wordt afgebakend, om dan in een tweede stap binnen het aldus afgebakende gebied bedrijventerreinen af te bakenen.

De noodzaak om de chronologie te respecteren wordt ook bevestigd door het richtinggevend gedeelte van het RSV, dat samenhangt met het bindend gedeelte:

“Het afbakeningsproces voor de kleinstedelijke gebieden wordt door de provincie gestuurd.

[...]

In de eerste stap van het afbakeningsproces worden voor respectievelijk het grootstedelijke/regionaalstedelijke en het kleinstedelijk gebied de structuurbepalende elementen van respectievelijk Vlaams/bovenlokaal belang, de rol en de positie in de bestaande en de gewenste ruimtelijke structuur van respectievelijk Vlaanderen/provincie beschreven.

De tweede stap die vertrekt vanuit het denken op het respectievelijk Vlaams/provinciaal schaalniveau, omvat het uitwerken van twee onderdelen :

1) de grenzen uit de natuurlijke structuur, de agrarische structuur en de landschappelijke elementen van Vlaams belang die aan de stedelijke ontwikkeling worden gesteld;

2) de kwantitatieve taakstellingen inzake woningbouw en bedrijventerreinen die vanuit respectievelijk het Vlaams/provinciaal schaalniveau voor het betrokken stedelijk gebied worden gesteld.

In de derde stap, die gelijktijdig verloopt met de tweede stap maar vertrekt vanuit het denken op het schaalniveau van het stedelijk gebied, wordt een hypothese opgesteld met betrekking tot de gewenste ruimtelijke structuur van het stedelijk gebied. Het betreft hier een hypothese vermits het niet tot de bevoegdheid behoort van respectievelijk de Vlaamse en provinciale overheid om een ruimtelijk structuurplan voor een stedelijk gebied op te maken. De hypothese kan zich daarom beperken tot de elementen die nodig zijn voor de afbakening. Ze wordt ontwikkeld binnen het afbakeningsproces en vereist een optimale samenwerking tussen de betrokkenen van Vlaams niveau, provinciaal niveau en het lokaal niveau.

De hypothese met betrekking tot de gewenste ruimtelijke structuur is een essentieel onderdeel bij de afbakening van het stedelijk gebied. Op die manier kan rekening worden gehouden met de toekomstige ontwikkeling van het stedelijk gebied vertrekkende vanuit het denken op het schaalniveau

van het stedelijk gebied. Er wordt m.a.w. ruimte voor ontwikkeling opgenomen in de afbakening.

Het opstellen van de hypothese op de gewenste ruimtelijke structuur voor het stedelijk gebied gebeurt uitgaande van de volgende analyses.

[...]

In de vierde stap - het voorstel van afbakening - wordt een vertaling gemaakt van de hypothese met betrekking tot de gewenste ruimtelijke structuur naar concrete acties inzake het ruimtelijk beleid voor het stedelijk gebied. Het bevat het engagement van de betrokken bestuursniveaus en partners om de in het voorstel van afbakening opgenomen acties en het programma uit te voeren, conform de hypothese voor de gewenste ruimtelijke structuur van het stedelijke gebied.

[...]

De afbakening moet omzichtig, restrictief en nauwkeurig gebeuren en steunen op een gedegen proces van visievorming op het betrokken stedelijk gebied dat wordt gedragen door de verschillende partners. Daarom moet het afbakeningsproces gebeuren in nauwe samenwerking met de bestuursniveaus, met name het Vlaams Gewest, de provincie en de gemeenten, en in structureel overleg met de betrokken overheidssectoren. Intergemeentelijk overleg is daarbij aan te bevelen. Het afbakeningsproces is niet denkbaar zonder een betrokkenheid en gelijkwaardige inbreng van de verschillende maatschappelijke groepen en geledingen die in het stedelijk gebied actief zijn. Vandaar dat nieuwe vormen van samenwerking nodig zijn om tot een uitspraak over het te voeren beleid voor het stedelijk gebied te komen. Om die reden moet worden geopteerd om tegelijkertijd met het proces van de afbakening een communicatieproces uit te bouwen.

[...]

De economische knooppunten hebben niet allemaal eenzelfde uitstraling en eenzelfde economisch belang. Niet in alle gemeenten leidt dit automatisch tot een groter aanbod aan bedrijventerreinen. Bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen moet een gedifferentieerd beleid gevoerd worden waarbij gesteld wordt dat :

- binnen een afgebakend stedelijk gebied (dat op zich [een] economisch knooppunt is) de ontwikkeling van bijkomende bedrijventerreinen mogelijk is. Dit op voorwaarde dat het bedrijventerrein aansluitend gelegen is in een gemeente direct aansluitend bij het stedelijk gebied maar niet geselecteerd als economisch knooppunt. Basis hiervoor is de visie op de ontwikkeling van het stedelijk gebied als geheel.

- het voorzien van een bijkomend aanbod aan regionale bedrijventerreinen in een economisch knooppunt moet worden afgewogen op basis van een ruimtelijke visie en een gewenste ruimtelijke structuur voor het economisch knooppunt (o.a. voor het stedelijk gebied bij de afbakening). De ruimtelijke draagkracht en de ruimtelijke kwaliteit, de bestaande woonfunctie, de bestaande ruimtelijk-economische structuur, de ruimtelijke en economische potenties, de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur en de mobiliteitsproblematiek zijn daarbij de uitgangspunten voor het formuleren van de visie en voor het uittekenen van een gewenste ruimtelijke structuur op het economisch knooppunt.

- de bedrijventerreinen gelegen buiten de geselecteerde economische knooppunten, die reeds zijn vastgelegd in een ruimtelijk uitvoeringsplan (c.q. gewestplan, B.P.A.) en vandaag worden ontwikkeld, als vaststaand gegeven worden beschouwd. [...].”

22. Uit de notulen van de zitting van 22 maart 2012 blijkt dat de provincieraad van Antwerpen eerst het PRUP “Afbakeningslijn” definitief heeft vastgesteld alvorens over te gaan tot de definitieve vaststelling van het bestreden PRUP. Hieruit volgt dat de provincieraad van Antwerpen de afbakening voor een voldoende juridisch vaststaand feit mocht houden op het ogenblik dat hij het bestreden PRUP definitief vaststelde. Zodoende heeft de plannende overheid de in het RSV vervatte chronologie gerespecteerd. De omstandigheid dat het besluit houdende definitieve vaststelling van het PRUP “Afbakeningslijn” slechts nadien bindende en uitvoerbare kracht verkreeg door de goedkeuring ervan door de bevoegde Vlaamse minster, doet geen afbreuk aan de vaststelling dat deze afbakening voor de provincieraad van Antwerpen voldoende vaststaand was op het moment waarop over de definitieve vaststelling van het bestreden PRUP werd beslist. Voorts kan er ten overvloede worden op gewezen dat het beroep van onder meer de verzoekende partijen tegen het besluit van 22 maart 2012 van de provincieraad van Antwerpen houdende definitieve vaststelling van het PRUP Afbakeningslijn te Mol, Balen en Dessel (zaak gekend onder A. 206.426/X-15.212) werd verworpen bij arrest nr. 223.903 van 14 juni 2013.

De verzoekende partijen tonen niet aan dat de betrokken bepalingen van het RSV zouden zijn geschonden.

23. Het tweede onderdeel van het tweede middel is niet gegrond.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

24. In een derde middel wordt de schending aangevoerd van artikel 2.2.2, § 1, 3°, VCRO, van artikel 4.3.7, § 1, 1°, d), e), f) en g) en

artikel 4.3.7, § 1, 2°, e), DABM samen met de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de schending van de materiële motiveringsplicht.

In een eerste onderdeel van het middel voeren de verzoekende partijen aan dat de feitelijke en juridische toestand onjuist is weergegeven in zoverre gesteld wordt dat het bedrijventerrein geen bijkomende aansluitingspunten vergt.

In een tweede onderdeel van het middel doen de verzoekende partijen gelden dat het onderzoek van de alternatieven en de milieueffecten onvolkomen is en dat de bevoegde overheid “bepaalde belangrijke feitelijke gegevens bijzonder selectief wel en andere relevante feitelijke gegevens bijzonder selectief niet heeft vermeld en dat zij daarbij kennelijk onredelijk heeft gehandeld en haar onderzoek onzorgvuldig gevoerd werd”. In het bijzonder zijn de verzoekende partijen van mening dat bij de keuze van de locatie niet afdoende rekening is gehouden met de bijzondere kenmerken van het gebied en de te verwachten milieueffecten, noch met de beleidsopties die het RSV, het provinciaal ruimtelijk structuurplan van Antwerpen (hierna: PRSP-A) en het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (hierna: GRS) van de gemeente Mol voor het gebied in kwestie weerhouden.

25. In de memorie van wederantwoord voegen de verzoekende partijen nog toe dat het verlies aan natuurwaarden strijdig is met artikel 8 van het decreet van 21 oktober 1997 ‘betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu’ (hierna: decreet natuurbehoud) en de daarin vervatte standstillverplichting. In dit opzicht wijzen ze erop dat nergens voorzien wordt in een compensatie voor de verloren gegane natuurwaarden.

26. In de laatste memorie stellen de verzoekende partijen in verband met de ontsluiting nog dat “de mobiliteit problematisch is” en dat “de gevolgen van de gewijzigde verkeerssituatie na aanleg van de nieuwe weg [...] niet bestudeerd [zijn]”. Volgens de verzoekende partijen is het dan ook

“bijzonder misleidend om te doen alsof alles bij het oude blijft”. Verder doen de verzoekende partijen gelden dat de overheid de locatiekeuze des te meer diende te motiveren aangezien de natuureffecten ervan “niet min” zijn.

Beoordeling

Eerste onderdeel

27. Zoals de verzoekende partijen zelf verklaren, zal de aanleg van een nieuwe wegenis met aantakking op de Postelsesteenweg de schrapping impliceren van de bestaande ontsluiting. De verzoekende partijen maken dan ook niet aannemelijk dat het onjuist is te stellen dat geen bijkomende aansluitingspunten zijn vereist, laat staan dat ze zouden aantonen dat de bevoegde overheid door deze stelling zou zijn misleid.

In zoverre de verzoekende partijen in hun laatste memorie aanvoeren dat de mobiliteitsproblematiek niet afdoende werd onderzocht, geven ze op onontvankelijke wijze een nieuwe draagwijdte aan het middelonderdeel.

28. Het eerste onderdeel van het derde middel is niet gegrond.

Tweede onderdeel

29. Vooreerst dient opgemerkt te worden dat de verzoekende partijen in de uiteenzetting van het middelonderdeel, waar ze volledig inzetten op de natuur- en landschapswaarden van het betrokken gebied en zijn omgeving, uit het oog verliezen dat Mol in het RSV wordt geselecteerd als structuurondersteunend kleinstedelijk gebied binnen het stedelijk netwerk op Vlaams niveau Kempische As. Het stedelijk gebied Mol is ook een economisch knooppunt, waar economische ontwikkelingen geconcentreerd en gestimuleerd kunnen worden in een bijkomend regionaal bedrijventerrein. Voor de bestemming en inrichting van een bedrijventerrein worden in het RSV een aantal algemene en specifieke principes vooropgesteld waarvan de verzoekende partijen

niet ontkennen dat het bestreden PRUP er rekening mee heeft gehouden. Voorts kan bezwaarlijk genegeerd worden dat het plan-MER ettelijke pagina's wijt aan de effecten van het voorgenomen plan op de aanwezige natuurwaarden en landschapselementen en ter behoud en versterking ervan waar nodig milderende maatregelen voorstelt.

Nog afgezien van het feit dat de verzoekende partijen zich niet dienstig kunnen beroepen op bepalingen van het DABM betrokken op de project-MER's in het kader van een annulatieberoep tegen een ruimtelijk uitvoeringsplan, maken de verzoekende partijen met hun betoog dan ook niet aannemelijk dat het alternatievenonderzoek kennelijk ontoereikend is.

Voor het overige kan onder meer verwezen worden naar de bespreking van het tiende, elfde en twaalfde middel, waar het beweerd doorkruisen van de beleidsopties genomen in de structuurplannen op de diverse niveaus nader aan bod zal komen.

In zoverre de verzoekende partijen in hun memorie van wederantwoord voor het eerst de schending inroepen van artikel 8 van het decreet natuurbehoud, geven zij op onontvankelijke wijze een nieuwe grondslag aan het middel, nu deze schending ook reeds in het verzoekschrift had kunnen worden aangevoerd.

30. Ook het tweede onderdeel van het derde middel is niet gegrond.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

31. De verzoekende partijen leiden een vierde middel af uit de schending van artikel 13, 4.3.1, van het koninklijk besluit van 28 december 1972 'betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen' (hierna: het inrichtingsbesluit) samen met de schending van

artikel 1, eerste lid van het besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008 ‘tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen’ samen met de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de materiële motiveringsplicht.

In een eerste onderdeel betogen de verzoekende partijen dat de aanleg van de nieuwe weg, voorwerp van artikel 9 van de stedenbouwkundige voorschriften, strijdig is met de onderliggende bestemming natuurgebied en dus *ipso facto* niet mogelijk is. Ze wijzen erop dat deze ontsluiting evenwel essentieel is en de uitbreiding van het bedrijventerrein niet mogelijk is zonder de realisatie van deze ontsluiting. Nu de ontsluiting niet mogelijk is wegens de onverenigbaarheid met de bestemming natuurgebied, is artikel 9 van de stedenbouwkundige voorschriften nietig en wordt de ontsluiting niet op een rechtszekere manier geregeld.

De verzoekende partijen voeren in een tweede onderdeel aan dat artikel 9 van de stedenbouwkundige voorschriften een onduidelijke en rechtsonzekere situatie schept. Dit artikel stelt een “reservatiezone wegenis i.f.v. aantakking op de Postelsesteenweg” in. Deze zone is aangeduid in overdruk ten opzichte van natuurgebied. De grondkleur is wit gelaten, wat betekent dat de bestemming die ervoor gold, behouden blijft, namelijk natuurgebied. Als gebiedsaanduiding staat er echter lijninfrastructuur. Hierdoor wordt de indruk gewekt dat de categorie van gebiedsaanduiding “lijninfrastructuur” wordt gehanteerd, terwijl de hoofdcategorie “reservaat en natuurgebied” behoort te zijn. Wanneer er voor de toekomst zou worden vanuit gegaan dat het om een gebied met hoofdbestemming lijninfrastructuur gaat, zouden de paarden van de derde verzoekende partij er niet meer mogen lopen.

Beoordeling

Eerste onderdeel

32. Artikel 9 “Reservatiezone wegenis i.f.v. aantakking op de Postelsesteenweg” van de stedenbouwkundige voorschriften luidt als volgt:

“Categorisering van gebiedsaanduiding ‘lijninfrastructuur’

Het gebied aangeduid in overdruk is bestemd voor de aanleg, het beheer en de exploitatie van verkeers- en vervoersinfrastructuur in functie van het voorzien van wegenis i.f.v. aantakking op de Postelsesteenweg. In functie van deze aantakking mag 1 nieuwe weg voorzien worden.

De reservatiestrook wordt aangeduid tot op een afstand van 50 m van de N71 volgens aanduiding op het grafisch plan.

In functie van deze weg zijn alle handelingen toegelaten voor de aanleg, het functioneren of de aanpassing van verkeers- en vervoersinfrastructuur en aanhorigheden. Daarnaast zijn alle handelingen met het oog op de ruimtelijke inpassing, buffers, ecologische verbindingen, kruisende infrastructures, leidingen, telecommunicatie infrastructuur, en paden voor niet-gemotoriseerd verkeer toegelaten.

De in grondkleur geldende bestemming is van toepassing met dien verstande dat geen nieuwe constructies of uitbreidingen van bestaande constructies kunnen vergund worden. Onderhoudswerken, aanpassingen binnen het bestaande volume zijn wel mogelijk.

Bij aanleg van de weg dienen de nodige maatregelen genomen in functie van integraal waterbeheer zodat tenminste:

- 1) het waterbergend vermogen niet vermindert
- 2) de noodzakelijke buffering voorzien wordt in functie van toename verharde oppervlakte conform Art. 0
- 3) overwelving van de waterloop tot een minimum beperkt wordt

Elke aanvraag wordt beoordeeld in relatie tot de inrichting van de N71. De vergunningsaanvraag dient de nodige elementen te bevatten in functie van deze beoordeling.

Verharding en specifieke voorzieningen in functie van de aanleg van de weg is toegelaten voor zover deze voldoet aan de bepalingen in de algemene voorschriften en de specifieke voorschriften van de onderliggende bestemming.”

Uit het voorgaande blijkt onmiskenbaar dat het gebied in overdruk wordt gereserveerd voor de aanleg, het beheer en de exploitatie van verkeers- en vervoersinfrastructuur in functie van de aantakking op de Postelsesteenweg. Deze techniek brengt met zich mee dat tot zolang deze bestemming niet wordt gerealiseerd, de in grondkleur geldende bestemming, d.i. natuurgebied, onverkort van toepassing blijft onder de voorwaarden gesteld in het

geciteerde artikel. Deze techniek brengt nog met zich mee dat van zodra een ontwerp van wegenis voorligt, de toelaatbaarheid van dergelijk ontwerp *an sich* niet onmogelijk kan worden gemaakt door de in grondkleur geldende bestemming. Enkel naar inrichting en beheer van de wegenis toe bepaalt het laatste lid van artikel 9 dat verharding en specifieke voorzieningen in functie van de aanleg van de weg moeten voldoen aan de specifieke voorschriften van de onderliggende bestemming.

33. In het licht van het voorgaande, maken de verzoekende partijen alleszins niet aannemelijk dat de ontsluiting niet kan worden gerealiseerd en zodoende de realisatie van de uitbreiding van het bedrijventerrein onmogelijk wordt gemaakt. Het plan boet in zoverre niet aan rechtszekerheid in.

34. Het eerste onderdeel van het vierde middel is niet gegrond.

Tweede onderdeel

35. De stelling van de verzoekende partijen in het tweede onderdeel van het middel kan niet worden gevolgd. Het bestreden PRUP voorziet voor het betrokken gebiedsdeel in een overdruk. Daarbij heeft de plannende overheid terecht die categorie van gebiedsaanduiding gehanteerd waarbinnen de bestemming gekoppeld aan de overdruk, ressorteert.

36. Het tweede onderdeel van het vierde middel is niet gegrond.

E. Vijfde middel

Uiteenzetting van het middel

37. In een vijfde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 1.1.4 VCRO, samen met het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur, alsook de schending van de materiële motiveringsplicht. De verzoekende partijen

doen gelden dat het kennelijk onredelijk is om geen buffergebied te voorzien tussen het bedrijventerrein en het (restant) natuurgebied, zoals bijvoorbeeld wel het geval is ten opzichte van de woonzone (artikel 4 van de stedenbouwkundige voorschriften). Ter ondersteuning van hun stelling verwijzen ze onder meer naar het inrichtingsbesluit, de bijhorende omzendbrief en de typebepalingen uit de niet-normatieve bijlage bij het besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008 ‘tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen’. De groenbuffer in overdruk (artikel 3 van de stedenbouwkundige voorschriften) die in het bestreden plan wordt voorzien, kan niet volstaan, omdat het slechts gaat om een visuele buffering. Bovendien is het niet duidelijk wanneer deze buffer dient te worden aangelegd en wordt nog eens extra rechtsonzekerheid gecreëerd door de aanduiding in overdruk. Voorts voeren de verzoekende partijen aan dat het kennelijk onredelijk is dat er geen enkele vorm van buffering is voorzien tussen de reservatiezone en het natuurgebied.

38. In de memorie van wederantwoord betwisten de verzoekende partijen de stelling van de verwerende partijen dat het natuurgebied zelf de buffer kan zijn voor het verder liggend woongebied. De verzoekende partijen doen gelden dat de verwerende partijen “hierbij opnieuw de natuurdoelstellingen en de natuurbeschermingsregelgeving uit het oog [verliezen], waarbij natuur en natuurwaarden op zich ook beschermd dienen te worden en niet enkel de hinderende effecten voor de mens beperkt dienen te worden”.

39. In de laatste memorie voegen de verzoekende partijen nog toe dat het MER “in randnr. 144” in een bufferzone voorziet, die niet vertaald is in het bestreden PRUP.

Beoordeling

40. Het voorzien van een bufferzone in een ruimtelijk uitvoeringsplan is niet decretaal verplicht. De verzoekende partijen merken zelf terecht op dat het inrichtingsbesluit en de bijhorende omzendbrief niet van toepassing zijn op het bestreden plan.

41. Uit de uiteenzetting van het middel valt af te leiden dat de verzoekende partijen *in casu* een verplichting tot buffering lijken af te leiden uit artikel 1.1.4 VCRO.

Uit de wetsgeschiedenis van dit artikel blijkt dat deze bepaling het doel van het ruimtelijk ordeningsbeleid aangeeft, waarbij de duurzame ruimtelijke ordening centraal staat (*Parl.St.* VI.Parl. 1998-1999, nr. 1332-1, p. 10). De vereiste dat de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar worden afgewogen benadrukt het facetmatig karakter van de ruimtelijke ordening. Voorts blijkt uit de wetsgeschiedenis dat bij de gelijktijdige onderlinge afweging van deze verschillende maatschappelijke activiteiten één bepaalde behoefte zwaarder kan doorwegen in een bepaalde situatie (*Parl.St.* VI.Parl. 1995-1996, nr. 360-3, p. 18). Een bepaalde ruimtelijke behoefte kan derhalve na afweging in een bepaalde situatie niet noodzakelijk gelijkwaardig voorkomen aan een andere ruimtelijke behoefte. De diverse binnen artikel 1.1.4 VCRO bedoelde behoeften en de daarmee gepaard gaande aanspraken op de ruimte moeten evenwichtig tegen mekaar worden afgewogen en bij deze afweging dient rekening te worden gehouden met de ruimtelijke draagkracht van de omgeving. De Raad van State oefent hierop enkel de redelijkheidstoets uit, vermits het aan de bevoegde overheden toekomt de nodige beleidskeuzes te maken. Het komt de verzoekende partij, die de genoemde bepaling geschonden acht, toe om aan te tonen dat de gemaakte keuze de redelijkheidsgrenzen te buiten gaat.

42. Uit de stukken van het dossier blijkt dat de impact op de natuurwaarden uitgebreid aan bod is gekomen tijdens het vooronderzoek en dat, waar mogelijk, de door het plan-MER voorgestelde milderende maatregelen hun doorwerking hebben gekregen in de verordenende voorschriften. Zoals voorgesteld in het plan-MER is voorzien in een buffering op de locaties waar het plangebied grenst aan buitengebied. De verzoekende partijen tonen niet aan dat de plannende overheid onredelijk heeft gehandeld door niet in een buffering te voorzien ten aanzien van de “reservatiezone wegenis i.f.v. aantakking op de Postelsesteenweg” (artikel 9 van de stedenbouwkundige voorschriften).

43. Ten aanzien van de weilanden van de verzoekende partijen die door het bestreden plan zijn ingekleurd als “zone voor natuur” wordt voorzien in een groenbuffer in overdruk.

Er valt niet in te zien – en de verzoekende partijen verduidelijken ook niet – in welke zin de aanduiding “in overdruk” rechtsonzekerheid creëert.

Hoewel de groenbuffer in essentie inderdaad een visueel bufferende functie heeft, bepaalt artikel 3 van de stedenbouwkundige voorschriften dat ook het voorzien van infrastructuur voor geluidswering toegelaten is:

“Tussen het bedrijventerrein en de omgeving wordt een permanente groenbuffer voorzien. De buffer moet voldoen aan de voorwaarden van visuele buffering.

Het voorzien [van] infrastructuur voor waterbeheersing of geluidswering is toegelaten voor zover de visueel bufferende functie gegarandeerd blijft.”

In dit opzicht kan tevens gewezen worden op artikel 1 van de stedenbouwkundige voorschriften, dat bepaalt wat volgt:

“De bedrijven mogen geen abnormale hinder, bodem- of luchtvervuiling, geluids-, geur- of trillingshinder veroorzaken voor de omgeving. Milieubelastende activiteiten die niet door maatregelen binnen het perceel gebufferd kunnen worden, zijn niet toegelaten.”

44. In zoverre de verzoekende partijen in hun laatste memorie aanvoeren dat het MER in een bufferzone voorziet die niet is vertaald in het bestreden PRUP, geven ze op onontvankelijke wijze een nieuwe grondslag aan hun middel.

45. De voormelde gegevens in acht genomen, tonen de verzoekende partijen geen schending aan van de in het middel aangehaalde bepaling en beginselen.

Het vijfde middel is niet gegrond.

F. Zesde middel

Uiteenzetting van het middel

46. De verzoekende partijen leiden een zesde middel af uit de schending van artikel 6, derde en vierde lid, van de richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 ‘inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna’ (hierna: de habitatrichtlijn), van artikel 2, 40° en artikel 36ter, §§ 3, 4 en 6, van het decreet van 21 oktober 1997 ‘betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu’ (hierna: het decreet natuurbehoud), van artikel 4.1.4, § 2, 1° en 2°, DABM samen met de schending van het voorzorgs- en preventiebeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Samengevat betogen de verzoekende partijen dat de passende beoordeling in het kader van het plan-MER ontoereikend is. Bovendien blijkt op basis van het plan-MER dat er wel degelijk sprake is van negatieve effecten. Deze worden niet verholpen, noch gecompenseerd. Alternatieve oplossingen worden niet onderzocht en een deel van de maatregelen worden vooruitgeschoven naar het vergunningsniveau zodat geen rechtszekerheid bestaat omtrent de daadwerkelijke uitvoering ervan. Aldus diende te worden overwogen het plan te herzien en/of in te trekken, dan wel toepassing te maken van artikel 6, 4°, van de habitatrichtlijn. Aan de voorwaarden van dit artikel is evenwel niet voldaan. Evenmin bevat het bestreden plan een motivering in de zin van artikel 36ter, § 6, van het decreet natuurbehoud.

47. In de memorie van wederantwoord stellen de verzoekende partijen nog dat de verwerende partijen voorbijgaan aan “de rechtspraak betreffende het aanwijzen van SBZ’s en de directe werking van de instandhoudingsdoelstelling”. In dit opzicht wijzen ze op de aanwezigheid van vleermuizen. Van zodra er beschermde habitat- of diersoorten aanwezig zijn, moet een gebied worden aangeduid als speciale beschermingszone, aldus de verzoekende partijen. De aanwezigheid van beschermde soorten is voldoende om aan de instandhoudingsverplichting te moeten voldoen. Of het gebied al dan niet

aangeduid is als speciale beschermingszone doet daaraan volgens de verzoekende partijen geen afbreuk.

Beoordeling

48. Artikel 6, leden 3 en 4, van de habitatrichtlijn luidt als volgt:

“3. Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo’n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied en onder voorbehoud van het bepaalde in lid 4, geven de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten en nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden.

4. Indien een plan of project, ondanks negatieve conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied, bij ontstentenis van alternatieve oplossingen, om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, toch moet worden gerealiseerd, neemt de Lid-Staat alle nodige compenserende maatregelen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft. De Lid-Staat stelt de Commissie op de hoogte van de genomen compenserende maatregelen.

Wanneer het betrokken gebied een gebied met een prioritair type natuurlijke habitat en/of een prioritaire soort is, kunnen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijke gunstige effecten dan wel, na advies van de Commissie, andere dwingende redenen van groot openbaar belang worden aangevoerd.”

Artikel 6, lid 3, van de habitatrichtlijn is omgezet in het intern recht in artikel 36ter, §§ 3 en 4, van het decreet natuurbehoud.

Artikel 36ter, §§ 3 en 4, van het decreet natuurbehoud bepaalt:

“§ 3. Een vergunningsplichtige activiteit die, of een plan of programma dat, afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma’s, een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, dient onderworpen te worden aan een passende beoordeling wat betreft de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone.

[...]

Voor een plan of programma zoals gedefinieerd in artikel 4.1.1, § 1, 4°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, alsook de wijziging ervan, waarvoor, gelet op het betekenisvolle effect op een speciale beschermingszone, een passende beoordeling is vereist, is hoofdstuk II van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid van toepassing.

[...]

Bij de opmaak van het plan-MER of het project-MER zal de passende beoordeling worden geïntegreerd in respectievelijk het plan-MER of het project-MER, dat respectievelijk wordt opgesteld overeenkomstig hoofdstuk II of hoofdstuk III van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. De Vlaamse Regering kan nadere regels van integratie en herkenbaarheid van de passende beoordeling in het milieueffectrapport bepalen.

[...]

§ 4. De overheid die over een vergunningsaanvraag, een plan of programma moet beslissen, mag de vergunning slechts toestaan of het plan of programma slechts goedkeuren indien het plan of programma of de uitvoering van de activiteit geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken speciale beschermingszone kan veroorzaken. De bevoegde overheid draagt er steeds zorg voor dat door het opleggen van voorwaarden er geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan ontstaan.”

Artikel 2, 30°, van het decreet natuurbeschoud definieert “betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone” als volgt:

“een aantasting die meetbare en aantoonbare gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone, in de mate er meetbare en aantoonbare gevolgen zijn voor de staat van instandhouding van de soort(en) of de habitat(s) waarvoor de betreffende speciale beschermingszone is aangewezen of voor de staat van instandhouding van de soort(en) vermeld in bijlage III van dit decreet voor zover voorkomend in de betreffende speciale beschermingszone.”

49. Een “passende beoordeling” in de zin van artikel 36ter, § 3, van het decreet natuurbeschoud houdt in dat, op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake, alle aspecten van het plan of het project die op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten de instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken gebied in gevaar kunnen brengen, moeten worden geïnventariseerd (HvJ, 4 maart 2010, C-241-08). Rekening houdend met de

conclusies van de beoordeling van de gevolgen van het plan of project voor het betrokken gebied, mag de overheid dergelijk plan of project pas goedkeuren nadat zij zekerheid heeft verkregen dat het geen schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied. De zekerheid dat het plan of project geen schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied is voorhanden “wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen zijn” (HvJ, 7 september 2004, C-127/02).

50. Ten zuiden van het plangebied ligt het Habitatrictlijngebied BE2100026 “Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden”.

Overeenkomstig artikel 36ter, § 3, van het decreet natuurbehoud is de passende beoordeling *in casu* gebeurd in het kader van het plan-MER.

In het plan-MER wordt onder meer het volgende gesteld:

“● Er worden geen rechtstreekse negatieve effecten verwacht ten opzichte van het SBZ. Gezien het unieke karakter van het Buitengoor zal evenwel belangrijk zijn mogelijke effecten zoveel mogelijk uit te sluiten in het verdere planningsproces. Het zal hierbij voornamelijk van belang zijn om aandacht te besteden aan de inplanting (incl. schouwhoogte) of weigering van bedrijven met grote emissies van de verbrandingsparameters NOx en SOx en emissies van ammoniak. Een verhoging van deze elementen kan immers leiden tot een verhoogde verzurende en eutrofiërende depositie ter hoogte van het SBZ. Ook de grondwaterrelaties tussen eventuele grondwaterwinningen in het plangebied en de watervoerende lagen die ter hoogte van het SBZ in contact staan met het wateroppervlak dienen in het verdere proces nader onderzocht te worden.”

De toelichtingsnota stelt onder meer het volgende:

“5.1.10 Conclusie passende beoordeling

De Europese Habitatrictlijn (92/43/EEG) inzake het behoud van de in het wild levende soorten en natuurlijke habitats verplicht de EU-lidstaten voor de in bijlage bij deze richtlijn vermelde, bijzonder te beschermen soorten en habitats speciale beschermingsmaatregelen te treffen. Het besluit van de Vlaamse regering van 1996 duidt 38 speciale beschermingszones

(i.c. Habitatrictlijngebieden) aan. Er is één SBZ-H dat grenst aan het onderzoeksgebied, namelijk: SBZ-H BE2100026 ‘Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden’.

M.b.t. langetermijneffecten van de geplande werkzaamheden op de aanwezige en potentiële habitats en soorten stelt het planMER het volgende (in een worstcase benadering):

- Er worden geen rechtstreekse negatieve effecten verwacht ten opzichte van het SBZ. Gezien het unieke karakter van het Buitengoor zal evenwel belangrijk zijn mogelijke effecten zoveel mogelijk uit te sluiten in het verdere planningsproces. Het zal hierbij voornamelijk van belang zijn om aandacht te besteden aan de inplanting (incl. schouwhoogte) of weigering van bedrijven met grote emissies van de verbrandingsparameters NOx en SOx en emissies van ammoniak. Een verhoging van deze elementen kan immers leiden tot een verhoogde verzurende en eutrofiërende depositie ter hoogte van het SBZ.

- Binnen het onderzoeksgebied zijn mogelijke effecten reëler. Effecten veroorzaakt door kwantitatieve en kwalitatieve wijzigingen in de waterhuishouding zorgen mogelijk voor negatieve effecten ten opzichte van de nattere habitattypes.

Hieruit blijkt dat het nemen van maatregelen noodzakelijk is om significante effecten te vermijden. Wat betreft te nemen maatregelen wordt in het planMER hiervoor verwezen naar de maatregelen onder discipline fauna & flora.

Rekening houdend met de maatregelen die voorzien worden in het kader van de verschillende milieudisciplines en in het bijzonder fauna&flora, kan besloten worden dat het project geen aanleiding zal geven tot betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de SBZ-H BE2100026 ‘Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden’.”

51. Vooreerst dient opgemerkt te worden dat de verzoekende partijen in hun uitgebreid betoog niet het gepaste onderscheid maken tussen de effecten van het voorgenomen plan op de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone enerzijds en op de natuurwaarden van het onderzoeksgebied zelf anderzijds. Nochtans zijn binnen de contouren van het aangevoerde middel enkel de effecten op de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone relevant. Alle argumenten betrokken op een beweerde ontoereikendheid van het onderzoek naar de effecten op de natuurwaarden van het onderzoeksgebied dienen in het kader van dit middel buiten beschouwing te worden gelaten.

52. Voorts betrekken de verzoekende partijen op generlei wijze punt 5 onder artikel 0 van de stedenbouwkundige voorschriften in hun betoog. Het voormelde punt luidt als volgt:

“5 Hinderaspecten

Activiteiten zijn enkel vergunbaar mits ze niet leiden tot significant negatieve effecten op de bewoning of beschermde natuurgebieden in de omgeving, rekening houdend met hun specifieke locatie op de zone en met cumulatieve effecten van bestaande hinderbronnen.

Stedenbouwkundige handelingen en plaatsing van constructies en installaties moeten zodanig uitgevoerd worden dat de hinder naar de omgeving zowel ten opzichte van de omliggende bewoning als ten opzichte van de omliggende beschermde gebieden tot een minimum beperkt wordt.

De vergunningsaanvraag dient de nodige elementen te bevatten die dit kunnen staven.”

De toelichting bij geciteerd voorschrift luidt als volgt:

“Gezien de kwetsbaarheid van de nabije speciale beschermingszones (SBZ's), mag geen enkele vergunning die wordt afgeleverd op basis van dit PRUP –op zich of in combinatie met de reeds bestaande vergunningen– leiden tot significante negatieve effecten op welk van de relevante milieuvelden dan ook (geluid, lucht, grondwater) naar de nabije SBZ's toe.

Afhankelijk van de aard en schaal van het project is bijkomend studiewerk noodzakelijk om uitsluitsel te geven over de impact op de natuurgebieden in de omgeving:

Om de impact op de rustverstoring te kunnen inschatten, dient een geluidsstudie worden toegevoegd voor bedrijven die luidruchtige activiteiten plannen (vb. betoncentrales, verwerkende industrie, containeroverslag, afvalverwerking, ...)

Bij activiteiten die een risico inhouden op depositie van verzurende of eutrofiërende stoffen moet er een studie die de specifieke impact van het bedrijf naar uitstoot van verzurende en eutrofiërende stoffen kwantificeert worden toegevoegd, om de negatieve effecten in het buitengebied te vermijden. Hierbij dient steeds aandacht te worden besteed aan de cumulatieve effecten met de reeds bestaande (en/of) vergunde bedrijven

Elke vergunningsaanvraag die een grondwaterwinning bevat, dient een studie te worden uitgevoerd en bijgevoegd die de effecten van de grondwaterwinning kwantificeert. Deze studie dient rekening te houden met cumulatieve effecten van andere (reeds bestaande en/of vergunde) grondwaterwinningen in het studiegebied en waar mogelijk en indien gekend ook met 'geplande' grondwaterwinningen in het studiegebied. Hierbij dient niet enkel rekening gehouden te worden met de lokale waterhuishouding, maar dienen tevens eventuele effecten tegenover de SBZ-H onderzocht te worden.

Er dienen maatregelen genomen om hinder naar de omgeving te beperken. Buitenverlichting moet zo geplaatst worden dat de impact op de omgevende woonzones tot een minimum beperkt worden.”

53. Ter ondersteuning van hun stelling verwijzen de verzoekende partijen onder meer naar de volgende passage uit het plan-MER:

“Aangezien het hier een plan-MER betreft, heeft dit tot gevolg dat het niet mogelijk is (ook niet opportuun binnen een plan-MER) om alle milieueffecten in detail te kunnen beoordelen. Het ontbreekt immers aan specifieke kwantitatieve gegevens[s] en er dient te worden uitgegaan van ‘aannames’. Voornamelijk bij de effectenbeoordeling op de ecologisch waardevolle gebieden rondom het onderzoeksgebied kan het ontbreken van kwantitatieve gegevens omtrent verontreinigingen, grondwateronttrekkingen en geluidsverstoring ten gevolge van de ontwikkeling van het plan als een leemte aanschouwd worden. Voldoende aandacht hiervoor bij de verdere uitwerking van het plan en in de projectfase zal dan ook noodzakelijk zijn.

De beschikbare gegevens inzake fauna en flora zijn voornamelijk gebaseerd op literaire gegevens. Uitgebreide inventarisaties voor de verschillende soortgroepen werden niet uitgevoerd. Deze literaire gegevens dekken veelal een grotere schaal en zijn dus niet volledig specifiek voor het onderzoeksgebied op zich. De gegevens verkregen tijdens het terreinbezoek vertegenwoordigen slechts een momentopname en kunnen een beperkt beeld van de realiteit geven. Toch werden deze gegevens voldoende uitgebreid geacht om een onderbouwde beoordeling voor het plan op te maken.”

De onmogelijkheid om alle milieueffecten in detail te kunnen beoordelen gelet op het ontbreken van specifieke kwantitatieve gegevens omtrent verontreinigingen, grondwateronttrekkingen en geluidsverstoring ten gevolge van de ontwikkeling van het plan is op zich niet van aard de conclusies van de passende beoordeling te ondermijnen. Uit de geciteerde passage blijkt dat de voorhanden zijnde gegevens voldoende uitgebreid kunnen worden geacht om een onderbouwde beoordeling voor het plan op te maken. Tevens wordt benadrukt dat “voldoende aandacht hiervoor bij de verdere uitwerking van het plan en in de projectfase [...] noodzakelijk [zal] zijn”. Er kan niet worden gesteld dat deze wijze van beoordelen de aangevoerde regelgeving miskent, of de grenzen van de redelijkheid te buiten gaat.

54. In het licht van hetgeen voorafgaat, maken de verzoekende partijen onvoldoende concreet aannemelijk op grond van welke specifieke elementen de conclusies van de passende beoordeling in twijfel kunnen worden getrokken of waarom de gevoerde wijze van beoordelen zou getuigen van ontoereikendheid.

Uit het voorgaande volgt dat de verzoekende partijen niet kunnen worden bijgevalen in hun stelling dat het voorgenomen plan wel degelijk significante negatieve effecten heeft op de natuurlijke kenmerken van het bedoelde habitatrictlijngebied. Hieruit volgt dat alle verdere argumentatie, door de verzoekende partijen ontleend aan artikel 6, vierde lid, van de habitatrictlijn en artikel 36ter, § 6, van het decreet natuurbehoud niet ter zake doet.

55. In zoverre de verzoekende partijen voor het eerst in hun memorie van wederantwoord wijzen op “de rechtspraak betreffende het aanwijzen van SBZ’s en de directe werking van de instandhoudingsdoelstelling” geven ze een nieuwe grondslag aan het middel zonder uiteen te zetten waarom zij deze argumentatie niet reeds in het verzoekschrift konden aanbrengen. Dergelijke nieuwe invulling van het middel in de memorie van wederantwoord is niet ontvankelijk.

56. Het zesde middel is niet gegrond.

G. Zevende middel

Uiteenzetting van het middel

57. Een zevende middel wordt afgeleid uit de schending van artikel 2.2.10, § 5, eerste lid, VCRO, “artikel 2.2.2, § 2 [lees: § 1], 2° VCRO” en artikel 1.1.4 VCRO samen met de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur. In de uiteenzetting van het middel doen de verzoekende partijen kort samengevat gelden dat de ontsluiting en de toegangen tot het bedrijventerrein alsook de concrete aanleg van de verbindingsweg naar de Postelsesteenweg niet op rechtszekere wijze zijn geregeld in de bestreden besluiten. Er wordt verwezen naar een streefbeeldstudie, doch de regeling met betrekking tot de ontsluiting zelf en de aantakkingen wordt vooruitgeschoven. Dit alles klemmt des te meer nu de ontsluitingsmogelijkheden van het gebied, de verkeersafwikkeling en

-doorstroming één van de “kernbekkernissen” was en diende te zijn bij de totstandkoming van het bestreden PRUP.

Beoordeling

58. De beweerde schending van artikel 1.1.4 VCRO wordt niet toegelicht. Het middel is in zoverre niet ontvankelijk.

59. Artikel 2.2.2, § 1 , 2°, VCRO luidt als volgt:

“§ 1 Een ruimtelijk uitvoeringsplan bevat:

[...]

2° de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming, de inrichting en/of het beheer, en, desgevallend, de normen, vermeld in artikel 4.1.12 en 4.1.13 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid.”

Volgens het grondbeginsel van de rechtszekerheid moet de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk zijn, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht. Uit het voorgaande volgt dat stedenbouwkundige voorschriften, ter wille van de rechtszekerheid, voldoende duidelijk dienen te worden geformuleerd. Het vereiste van voorspelbaarheid en nauwkeurigheid van stedenbouwkundige voorschriften verhindert evenwel niet dat deze voorschriften flexibel kunnen worden opgevat, noch dat deze binnen redelijke grenzen een bepaalde discretionaire bevoegdheid kunnen verlenen aan de vergunningverlenende overheden bij het beoordelen van een concrete aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning.

Teneinde een oplossing te bieden voor de mobiliteitsproblematiek ter plaatse, wordt met het bestreden plan de bestaande toegang tot het bedrijventerrein afgeschaft en vervangen door een nieuwe ontsluiting. Het onder randnummer 32 geciteerde artikel 9 van de stedenbouwkundige voorschriften stelt uitdrukkelijk dat er één nieuwe weg mag voorzien worden met aantakking op de Postelsesteenweg. Hoewel de exacte ligging van deze weg nog niet vastligt, wordt deze wel nader geconcretiseerd

door de intekening van een reservatiestrook “tot op een afstand van 50 m van de N71 volgens aanduiding op het grafisch plan”. In de toelichting bij het voormelde voorschrift wordt verder aangegeven met welke randvoorwaarden daarbij rekening dient te worden gehouden:

“De te voorziene wegenis maakt onderdeel uit van het streefbeeld van de N71.

In overleg met AWW, de bevoegde wegbeheerder m.b.t. de uitvoering van de streefbeeldstudie, werd de reservatiestrook van de wegenis i.f.v. aantakking op de Postelsesteenweg bepaald. Hierbij dient rekening gehouden te worden met het volgende:

- De nieuwe industrieweg die de verbinding maakt met de Postelsesteenweg mag in principe niet binnen de reservatiestrook van 30m ten opzichte van de N71 liggen zoals op het gewestplan voorzien. Deze reservatiestrook is bouwvrij, bebouwing of wegenis is niet mogelijk. Afhankelijk van de infrastructuuringrepen die in functie van de uitvoering van het streefbeeld van de N71 worden gerealiseerd, kan AWW op dat ogenblik beslissen dat de bouwvrije strook minder dan 30m kan zijn. Omdat er momenteel nog geen toekomstvisie bestaat over de concrete uitvoering van de N71 kan AWW hier op dit ogenblik nog geen uitspraak over doen en moet van de bouwvrije strook van 30 m worden uitgegaan.

- Voor de verbindingsweg zelf wordt een reservatiestrook van 20 m voorzien (weg en aanhorigheden zoals ruimte voor waterbuffering, landschappelijke inpassing) welke aansluit op de bouwvrije zone van 30 m langs de N71. De aansluiting op de Postelsesteenweg gebeurt binnen het plangebied van het PRUP en zo ver mogelijk van het kruispunt van de N71 met de Postelsesteenweg, enerzijds om voldoende ruimte te hebben voor een opstelstrook naar het kruispunt met de N71 toe, anderzijds om een toekomstige heraanleg van het kruispunt van de N71 met [de] Postelsesteenweg in het kader van het streefbeeld niet te hypothekeren.

Dit leidt dus tot een reservatiestrook van 50 m (30m bouwvrij t.o.v. N71 + 20 m reservatie in functie van de nieuwe weg die de verbinding maakt met de Postelsesteenweg) ten opzichte van de N71 [...].”

Aldus blijkt duidelijk dat er een reservatiestrook van 50 meter wordt voorzien, waarvan 30 meter bouwvrij ten opzichte van de N71 en 20 meter reservatie in functie van de nieuwe weg die verbinding maakt met de Postelsesteenweg. Met betrekking tot de aansluiting op de Postelsesteenweg wordt verder nog nader bepaald dat deze binnen het plangebied van het PRUP gebeurt en zo ver mogelijk van het kruispunt van de N71. Eén en ander wordt verduidelijkt aan de hand van de figuur “weergave reservatiestrook en wegenis nieuwe verbinding met de Postelsesteenweg” die in de toelichtingsnota is opgenomen.

De voormelde gegevens in acht genomen, biedt het gewraakte stedenbouwkundig voorschrift voldoende rechtszekerheid. De omstandigheid dat de bepaling van de exacte ligging en de inrichting van de weg naar een later tijdstip worden verschoven, brengt de rechtszekerheid niet in het gedrang. Hetzelfde geldt voor de concrete uitwerking van de aantakking, daargelaten de vraag of de verzoekende partijen hierbij wel enig belang kunnen laten gelden. Ten slotte dient opgemerkt te worden dat de in de streefbeeldstudie voorziene set van bijkomende infrastructurele maatregelen op de N71 die moet leiden tot een betere doorstroming, maatregelen behelzen die zich buiten het plangebied bevinden en dat de verzoekende partijen niet aantonen dat ze in het plan hadden moeten worden opgenomen.

60. Het zevende middel is niet gegrond.

H. Achtste middel

61. In een achtste middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 4.2.8, § 1, 5°, c), f) en g), DABM, artikel 36ter, § 6, van het decreet natuurbewoud, de zorgvuldigheidsplicht, het rechtszekerheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur. In de toelichting bij het middel stellen de verzoekende partijen dat de “zeer ingrijpende wijziging van bestemming” van de zone die voorheen in natuurgebied was gelegen en door het bestreden plan (in overdruk) wordt bestemd als reservatiezone voor wegenis in functie van de aantakking op de Postelsesteenweg, niet is meegenomen in de beoordeling van de milieueffecten en dat bijgevolg niet wordt voorzien in flankerende of milderende maatregelen. Nochtans is het volgens de verzoekende partijen “[i]n redelijkheid [...] niet aannemelijk dat de inrichting van dit gebied als weg geen effect heeft op fauna, flora en mens”. In die zin wijzen de verzoekende partijen er onder meer op dat het betreffende natuurgebied, zoals ook blijkt uit het MER, “om meerdere redenen waardevol en beschermingsvol is” en dat er geen buffering is voorzien tussen de betrokken zone en het achterliggende natuurgebied waar de paarden van de verzoekende partijen grazen.

Beoordeling

62. Een gelijkaardig bezwaar werd door de Gecoro in haar advies van 5 januari 2012 als volgt beoordeeld:

“Het planMER houdt zowel wat betreft de afbakening van het onderzoeksgebied [...] als inhoudelijk bij beoordeling van effecten [...] wel degelijk rekening met de reservatiezone in functie [van de] aantakking op de Postelsesteenweg.

[...]

Met de ontsluiting die [voorzien] kan worden ter plaatse van de overdruk van artikel 9 (reservatiezone wegenis i.f.v. aantakking op de Postelsesteenweg) werd ook rekening gehouden in het planMER.

In punt 3.1 van het planMER wordt het ‘voorzien van een zone voor de geschikte ontsluiting van het industrieterrein expliciet’ als één van de doelen van het plan vermeld. Bij de gewenste invulling van het PRUP Berkenbossen (punt 3.3 van het planMER) wordt m.b.t. de zone voor ontsluiting zoals bedoeld in de doelstelling expliciet vermeld dat rekening wordt gehouden met de streefbeeldstudie van de N71 (conform verklaard op de PAC in december 2008). Het deel van deze streefbeeldstudie van de N71 dat relevant is voor PRUP Berkenbossen wordt weergegeven in bijlage 2, inclusief figuren waarop de verbinding naar de Postelsesteenweg is weergegeven. Het planMER vermeldt onder punt 3.3 op basis van deze streefbeeldstudie het volgende ‘De streefbeeldstudie voorziet de aanleg van een parallelweg tussen Haagdoornstraat en N136 Postelsesteenweg. De interne ontsluitingsinfrastructuur van de oostelijke uitbreiding zou hierop kunnen aantakken. De rechtstreekse aantakking van de Berkenbossenlaan vervalt dan en verschuift naar het kruispunt N71/N136. De exacte ligging van deze parallelweg en aantakkingen zijn nog niet gekend’.

Onder punt 4.2.3.4 van het planMER wordt deze streefbeeldstudie weergegeven als één van de mobiliteitsontwikkelingen waarmee rekening moet gehouden worden bij de effectbeoordeling van de mobiliteitseffecten.

De effectbeoordeling van de mobiliteitseffecten (discipline mens-mobiliteit) is weergegeven in hoofdstuk 6 van het planMER. In punt 6.1.2.1 wordt de streefbeeldstudie van de N71 opnieuw vermeld als één van de mobiliteitstudies die mee genomen worden in het onderzoek naar de mobiliteitseffecten.

Bij het onderzoek naar de verkeer[s]afwikkeling bleek dat het PRUP Berkenbossen zonder milderende maatregelen een negatieve impact kan hebben op de verkeersafwikkeling van de N71 (grotendeels op wegvakken die niet ter hoogte van het PRUP Berkenbossen liggen). Het PRUP onderzoekt vervolgens (in scenariovorm) maatregelen die de doorstroming op de N71 zouden kunnen verbeteren (punt 6.5.1 van het planMER). Een aantal van de voorgestelde maatregelen zijn infrastructurele maatregelen. Eén van die infrastructurele maatregelen is de aansluiting van Berkenbossen op het knooppunt met N136 Postelweg zoals voorzien was in de streefbeeldstudie van de N71. Vermits deze maatregel binnen het plangebied van het uiteindelijke PRUP kan opgenomen worden, wordt deze

in de overdruk van artikel 9 opgenomen. De overdruk van artikel 9 is dus een rechtstreekse vertaling van één van de milderende maatregelen die het planMER voorstelt.”

Verder wordt in dit advies nog gesteld:

“Ook de reservatiezone die voorzien wordt voor de aanleg van een nieuwe ontsluiting werd meegenomen in het onderzoeksgebied van het planMER. De reservatiestrook is gelegen buiten de contour van het kleinstedelijk gebied maar de eventuele aanleg van deze infrastructuur staat volledig ten dienste van het stedelijk gebied. Het is overigens een algemeen principe binnen de ruimtelijke planning dat infrastructuren de grenzen van stedelijk gebied en buitengebied ‘negeren’. Het behoort tot de essentie van infrastructuur dat ze verbinding maken tussen zones met dynamische ontwikkeling maar op hun traject onvermijdelijk zowel stedelijk gebied als buitengebied doorkruisen.”

De Procoro doet vervolgens de volgende aanbeveling:

Met betrekking tot de reservatiestrook wordt op 2 punten tegemoet gekomen aan het bezwaar:

- de omvang van de reservatiestrook is te ruim en houdt in die zin naast een te grote rechtsonzekerheid tevens onzekerheid in t.o.v. dit valleigedeelte.

- art. 0 bevat weliswaar maatregelen m.b.t. integraal waterbeheer van toepassing op alle bestemmingszones, maar geen specifieke maatregelen die betrekking hebben [op] de aanleg van de ontsluitingsweg.

De Procoro doet daarom de aanbeveling om 1) de reservatiestrook in omvang te beperken (zie ook antwoordnr 3.4) en 2) specifieke maatregelen inzake waterbeheer voor de aanleg van de nieuwe ontsluiting — tenminste toelichtend — op te nemen in de voorschriften.”

Nu de verzoekende partijen de voorgaande elementen niet concreet in hun uiteenzetting betrekken, maken zij niet aannemelijk dat de effecten van de nieuwe weg op het leefmilieu niet in rekening zouden zijn gebracht. Evenmin voeren de verzoekende partijen aan dat de geciteerde aanbeveling van de Procoro niet zou zijn vertaald in het plan. De verzoekende partijen tonen de aangevoerde schendingen dan ook niet aan.

63. Het achtste middel is niet gegrond.

I. Negende middel

Uiteenzetting van het middel

64. Een negende middel wordt afgeleid uit de schending van het richtinggevend gedeelte van het RSV, artikel 2.1.2, § 3, VCRO, het zorgvuldigheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur. In de uiteenzetting van het middel voeren de verzoekende partijen aan dat het niet duidelijk is of de nieuwe ontsluiting de aanleg van een primaire of secundaire weg betreft, terwijl het richtinggevend gedeelte van het RSV vereist dat regionale bedrijventerreinen uitsluitend en rechtstreeks via primaire of secundaire wegen worden ontsloten. De verzoekende partijen menen dat hiermee, naast het richtinggevend gedeelte van het RSV en artikel 2.1.2, § 3, VCRO, ook het rechtszekerheidsbeginsel wordt geschonden, nu de bepaling met betrekking tot de wegenis “rechtenzeker en te flexibel [is] opgevat”.

Beoordeling

65. Het richtinggevend gedeelte van het RSV bepaalt in verband met nieuwe regionale bedrijventerreinen onder meer het volgende:

“Volgende principes gelden voor de lokalisatie en inrichting van nieuwe regionale bedrijventerreinen:

[...];
-ontsluiting uitsluitend en rechtstreeks via primaire wegen of secundaire wegen;
[...].”

In het bindend gedeelte van het RSV is de N71 geselecteerd als primaire weg categorie I.

Met betrekking tot een gelijkaardig bezwaar heeft de Procoro in haar advies onder meer het volgende overwogen:

“Bovendien houdt het feit dat het PRUP niet expliciet aangeeft tot welke categorie van weg de nieuwe ontsluitingsweg zal behoren, geen schending in van een van de aangehaalde beginselen. Primordiaal is dat de nieuwe

ontsluitingsweg zal voldoen aan alle vereisten opdat het regionale bedrijventerrein op een efficiënte en kwalitatieve manier ontsloten wordt. In het PRUP wordt op die manier een nieuwe industrieweg voorzien die via een bestaande aansluiting (Postelsesteenweg) aansluit op de N71, een primaire weg.”

De nieuwe weg laat toe het bedrijventerrein te ontsluiten via de Postelsesteenweg, die op zijn beurt aantakt op de N71, een primaire weg. De verzoekende partijen maken niet aannemelijk dat dit strijdig zou zijn met de vereisten van het RSV. De omstandigheid dat niet wordt aangegeven of de nieuw aan te leggen wegenis een primaire of secundaire weg betreft, brengt de wettigheid van het bestreden plan niet in het gedrang.

66. Het negende middel is niet gegrond.

J. Tiende middel

Uiteenzetting van het middel

67. In een tiende middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van het richtinggevend gedeelte van het RSV, van artikel 2.1.2, § 3, VCRO, artikel 3 en artikel 10 van de habitatrichtlijn, artikel 1.1.4 VCRO, het rechtszekerheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur. De verzoekende partijen wijzen erop dat “de tip van de noord oostelijke zone” van het plangebied, die in overdruk bestemd wordt als “reservatiezone wegenis voor de aantakking op de Postelsesteenweg”, in buitengebied ligt, en meer in het bijzonder “ten dele in de vallei van de Molse en Scheppelijke Nete”, “ten dele in de vallei van de Grote Nete”, alsook in bos- en duingebied. Tevens wordt “3/4 van het noord oostelijk gebied waarin de uitbreiding van het bedrijventerrein is gepland, [...] aangeduid als biologisch waardevol waarvan een gedeelte in de reservatiezone, bestemd voor de aantakking van de weg als ‘biologisch zeer waardevol’”. De verzoekende partijen voeren aan dat het doorkruisen van de valleien door middel van een weg haaks staat op het principe dat een belangrijk accent voor de natuurlijke structuur de ontwikkeling is van beken en rivieren in relatie met de omgevende vallei en

dat er ruimtelijke voorwaarden moeten worden gecreëerd die het integraal waterbeheer ondersteunen en die de relaties tussen de waterloop en de omgevende vallei versterken. Door de aanleg van de weg wordt de realisatie van de hoofdfunctie van het gebied onderuit gehaald en wordt afbreuk gedaan aan de fundamentele principes van het buitengebied zoals bepaald in het RSV en de perspectieven omtrent dit gebied.

Beoordeling

68. Een gelijkaardig bezwaar werd door de Procoro als volgt beantwoord:

“Met de opmaak van het planMER werd voorzien in een zorgvuldige beoordeling van de actuele en potentiële natuur- en landschapswaarden van de vallei van de Scheppelijke Nete. Het belang van de vallei voor zowel het watersysteem als voor natuur- en landschapswaarden blijkt ook uit het planMER en wordt in die zin onderkend en vertaald in het PRUP. Dit heeft ondermeer geleid tot:

- het voorzien van een specifieke bestemming voor de alluviale vallei: vastleggen van natuur en integraal waterbeheer als hoofdfunctie
- het opleggen van zeer strikte voorschriften inzake integraal waterbeheer, zowel op vlak van waterkwaliteit als waterkwantiteit. Deze maatregelen zijn opgenomen in een overkoepelend artikel, artikel 0, dat van toepassing is op alle bestemmingszones.
- het verbod om de maatregelen die nodig zijn voor waterbeheer(sing) af te wentelen [op] de natuurzone/vallei: alle noodzakelijke maatregelen inzake waterbuffering (alook visuele en andere buffering) moeten gebeuren binnen de bestemming GRB.

Ook de reservatiezone die voorzien wordt voor de aanleg van een nieuwe ontsluiting werd meegenomen in het onderzoeksgebied van het planMER. De reservatiestrook is gelegen buiten de contour van het kleinstedelijk gebied maar de eventuele aanleg van deze infrastructuur staat volledig ten dienste van het stedelijk gebied. Het is overigens een algemeen principe binnen de ruimtelijke planning dat infrastructuren de grenzen van stedelijk gebied en buitengebied ‘negeren’. Het behoort tot de essentie van infrastructuur dat ze verbinding maken tussen zones met dynamische ontwikkeling maar op hun traject onvermijdelijk zowel stedelijk gebied als buitengebied doorkruisen.

Met betrekking tot de reservatiestrook wordt op 2 punten tegemoet gekomen aan het bezwaar:

- de omvang van de reservatiestrook is te ruim en houdt in die zin naast een te grote rechtsonzekerheid tevens onzekerheid in t.o.v. dit valleigedeelte.

- art. 0 bevat weliswaar maatregelen m.b.t. integraal waterbeheer van toepassing op alle bestemmingszones, maar geen specifieke maatregelen die betrekking hebben de aanleg van de ontsluitingsweg.

De Procoro doet daarom de aanbeveling om 1) de reservatiestrook in omvang te beperken (zie ook antwoordnr 3.4) en 2) specifieke maatregelen inzake waterbeheer voor de aanleg van de nieuwe ontsluiting — tenminste toelichtend — op te nemen in de voorschriften.”

Nu de verzoekende partijen de geciteerde beoordeling nergens op concrete wijze bij hun uiteenzetting betrekken, maken zij niet aannemelijk dat de aangevoerde bepalingen en beginselen zouden zijn geschonden. De voor het eerst in de memorie van wederantwoord en de laatste memorie aangevoerde kritiek op deze beoordeling is laattijdig en derhalve onontvankelijk.

69. Het tiende middel wordt verworpen.

K. Elfde middel

Uiteenzetting van het middel

70. Een elfde middel wordt afgeleid uit de schending van het bindend en het richtinggevend gedeelte van het PRSP-A, artikel 3 en artikel 10 van de habitatrichtlijn, artikel 2.1.2, § 3, VCRO, artikel 1.1.4 VCRO, het rechtszekerheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur. In hun uiteenzetting bij het middel verwijzen de verzoekende partijen onder meer naar het richtinggevend en het bindend gedeelte van het PRSP-A dat in de beheersing en bescherming van het Netegebied voorziet, meer in het bijzonder naar de bepalingen met betrekking tot natuurverbindingsgebieden en gebieden met ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang. Ze doen gelden dat het bestreden PRUP de doelstelling van de provincie inzake de beheersing en bescherming van het Netegebied schendt “door een groot deel van deze zone, gelegen in het buitengebied, te bestemmen voor de toekomstige aantakking aan de Postelsesteenweg in functie van de realisatie van een stedelijke functie en het volledige bosgebied dat omsloten ligt in het plangebied om te vormen tot industriegebied”. Volgens de verzoekende partijen “ondermijnt [het bestreden plan] de realisatiemogelijkheden voor een

geïntegreerd gebiedsgericht strategisch plan voor de vallei van de Nete en doet [het] derhalve afbreuk aan het richtinggevend gedeelte van het PRSPA en doorkruist [het] de mogelijkheden om binnen en tussen de natuuraandachtsgebieden van de vallei van de Grote Nete natuurverbindingsgebieden af te bakenen”.

Beoordeling

71. Een gelijkaardig bezwaar werd door de Procoro als volgt beantwoord:

“Dat de valleigebieden van zowel Grote als Kleine Nete voldoende bescherming verdienen wordt onderschreven. Deze bescherming wordt geboden door een zorgvuldige afweging van de verschillende taakstellingen en functies, onder meer d.m.v. het planMER. In dit verband wordt verwezen naar antwoord op bezwaar nr. 3.7.

Anderzijds voorziet het richtinggevend en bindende gedeelte van het RSPA eveneens in een specifieke taakstelling voor economische knooppunten (zoals KSG Mol) en economische netwerken (Kempische As, waartoe KSG Mol behoort). Het RSPA stelt uitdrukkelijk — zoals ook in de bezwaren aangehaald — ‘Buiten de netwerken Alber[t]kanaal en Kempische as en enkele kernen in het buitengebied wordt ontwikkeling afgeremd.’ Dit impliceert dat ontwikkelingen binnen de netwerken, mogelijk moeten blijven.

Beide doelstellingen, de bescherming van de valleien en het realiseren van de taakstelling op vlak van wonen en werken, moeten op een zorgvuldige manier met elkaar verenigd worden. Deze zorgvuldige afweging is voorzien in het PRUP en heeft ondermeer geleid tot specifieke voorschriften als vertaling van mitigerende maatregelen uit [het] planMER (zie ook antwoordnr 3.7). De voorziene maatregelen in het PRUP voorzien in een voldoende bescherming van de natuurverbindingfunctie en de bescherming van de ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang, mits rekening gehouden wordt met voorgestelde aanpassingen zoals voorzien in antwoordnr 3.7.

[...]

De mogelijke impact op natuurverbindingsgebieden en gebieden met ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang werd mee onderzocht in het planMER. Het planMER concludeert in dit verband (p 213).

‘In het RSPA wordt in het studiegebied een verbindingsgebied tussen de grotere natuurgebieden van het Malesbroek en de Maat aangeduid. Dit verbindingsgebied bevindt zich voornamelijk ten noorden van het eigenlijke onderzoeksgebied, maar omvat ook de bossen van de westelijke uitbreidingszone. Dieren zullen dan ook van deze groene zones gebruik maken om zich tussen de grotere natuurkernen te verplaatsen. Door het volledig ontwikkelen van de westelijke uitbreidingszone als industriegebied

zal deze functie hier naar de toekomst toe verdwijnen, wat als negatief beschouwd wordt. Voor de overige uitbreidingszones worden geen negatieve effecten op het natuurverbindingsgebied verwacht’.”

Door de voormelde beoordeling niet in hun uiteenzetting te betrekken en louter te affirmeren dat het plan de realisatie van een grootschalige groenstructuur onmogelijk maakt en de draagkracht van het gebied overschrijdt, maken de verzoekende partijen de schending van de aangevoerde bepalingen en beginselen niet aannemelijk. De voor het eerst in de memorie van wederantwoord en de laatste memorie aangevoerde kritiek op de geciteerde beoordeling is laattijdig en derhalve onontvankelijk.

72. Het elfde middel wordt verworpen.

L. Twaalfde middel

Uiteenzetting van het middel

73. In een twaalfde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 1.1.4 VCRO, van het subsidiariteitsbeginsel en van het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur. Ze doen gelden dat het bestreden PRUP manifest afbreuk doet aan de doelstellingen van het GRS Mol voor het buitengebied. Ze menen dat het PRUP “in verregaande mate” de gewenste ruimtelijke structuur en de ontwikkelingsperspectieven voor de ruimtelijke natuurlijke structuur ondermijnt. Bovendien schendt het PRUP “meerdere bindende bepalingen van het GRS Mol, hiermee afbreuk doende aan het subsidiariteitsbeginsel en het RSV”.

74. In de memorie van wederantwoord verduidelijken de verzoekende partijen nog dat het subsidiariteitsbeginsel “de soevereiniteit in[houdt] van lagere overheden en dat er voldoende ruimte moet geboden worden aan het eigen initiatief van deze overheden”. Door in strijd met het GRS Mol te handelen, heeft de eerste verwerende partij afbreuk gedaan aan de soevereiniteit van de gemeente.

Beoordeling

75. Het subsidiariteitsbeginsel houdt volgens de richtinggevende bepalingen van het RSV in dat elke inzake ruimtelijke ordening bevoegde overheid bevoegd is voor die materies die geëigend zijn om op het bewuste niveau geregeld te worden. Beslissingen moeten worden genomen op het meest geschikte niveau. Een beslissing op een hoger niveau is te verantwoorden als het belang en/of de reikwijdte ervan het lagere niveau duidelijk overstijgt. Een hoger niveau treedt slechts op voor zover de doelstellingen van het overwogen optreden niet voldoende door het lager niveau kunnen worden verwezenlijkt.

Luidens artikel 2.2.9, § 2, VCRO worden provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen opgemaakt ter uitvoering van het provinciaal ruimtelijk structuurplan. Een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan dient verenigbaar te zijn met het RSV en met de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Uit de bespreking van het tiende en elfde middel is gebleken dat de verzoekende partijen niet aantonen dat het bestreden plan strijdig zou zijn met het RSV of het PRSP-A.

In zoverre de verzoekende partijen er in het middel vanuit gaan dat het PRUP verenigbaar moet zijn met het GRS, gaan ze uit van een onjuiste juridische premisse. Voorts maken de verzoekende partijen niet concreet aannemelijk dat de verwerende partij afbreuk heeft gedaan aan de soevereiniteit van de gemeente.

76. Het twaalfde middel is niet gegrond.

M. Dertiende middel

Uiteenzetting van het middel

77. Een dertiende middel wordt afgeleid uit de schending van het richtinggevend gedeelte van het RSV, artikel 1.1.4 VCRO samen met de

schending van het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur. De verzoekende partijen menen dat de keuze van de inplanting van de nieuwe ontsluiting bijzonder onzorgvuldig is, gelet op de aanwezigheid van belangrijke natuurwaarden, landschapswaarden en habitatsoorten. Ze herhalen dat de effecten op het leefmilieu niet in rekening zijn gebracht. Nochtans bepaalt het RSV dat bij de aanleg van nieuwe wegen de aandacht niet alleen mag gaan naar de weg, maar eveneens naar de omgevende ruimte.

Beoordeling

78. Het dertiende middel komt in essentie neer op een herneming van het achtste middel. Bij de bespreking van dit laatstgenoemde middel, en tevens naar aanleiding van het onderzoek van het tiende middel, werd reeds vastgesteld dat de verzoekende partijen niet concreet aannemelijk maken dat de effecten op het leefmilieu niet zouden zijn in rekening gebracht bij het vaststellen van de nieuwe ontsluiting. De verzoekende partijen brengen thans geen nieuwe argumenten aan die tot een andere conclusie nopen.

79. Het dertiende middel is niet gegrond.

N. Veertiende middel

Uiteenzetting van het middel

80. Een veertiende middel wordt afgeleid uit de schending van artikel 4.1.7 DABM, artikel 4.3.7, § 1, 2°, c) en artikel 4.3.7, § 1, 2°, b), DABM samen met de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur. De verzoekende partijen voeren aan dat er onvoldoende milderende maatregelen doorwerken in het plan wat betreft de problematiek van de verkeersafwikkeling en de milieueffecten die verband houden met de verkeersintensiteit. In strijd met artikel 4.1.7 DABM is er geen afdoende motivering terug te vinden waarom bepaalde maatregelen niet zijn opgenomen in het plan. Zo houden de milderende maatregelen onder meer “noodzakelijke”

capaciteitsverhogende maatregelen in met betrekking tot de N71, doch uit de toelichtingsnota blijkt dat de wijze waarop deze moeten worden gerealiseerd afhankelijk wordt gesteld van toekomstig te nemen maatregelen die niet op planniveau worden geregeld. De “vertaling” van deze noodzakelijk te nemen milderende maatregelen in de stedenbouwkundige voorschriften volstaat niet om de verzoekende partijen de garantie te geven dat de hinder binnen een aanvaardbaar niveau zal blijven en de noodzakelijke handelingen gesteld zullen worden om deze hinder afdoende te milderen. Volgens de verzoekende partijen is de vertaling van de maatregelen “te hypothetisch, niet concreet en zodoende bijzonder rechtsonzeker”. Verder vinden de vermindering van het gegenereerde auto- en vrachtverkeer, het verplicht percentage aan- en afvoer via het water, de milderende maatregelen inzake fietsverkeer en de milderende maatregelen met het oog op het tegengaan van capaciteitsoverschrijding geen doorwerking in de stedenbouwkundige voorschriften. Dit alles klemmt des te meer nu uit de toelichtingsnota blijkt dat de huidige verkeersinfrastructuur minder goed scoort en de verkeersafwikkeling eerder problematisch is.

Beoordeling

81. In de toelichtingsnota bij het bestreden plan wordt in tabelvorm een overzicht gegeven van de in het plan-MER voorgestelde milderende maatregelen, waarbij wordt aangegeven met welk instrument deze gerealiseerd kunnen worden en welk beleidsniveau hiervoor verantwoordelijk is. Met betrekking tot “Mens-mobiliteit” wordt onder meer het volgende vermeld:

“

Mildere maatregelen in het planMER	Instrumenten	Verantwoordelijke beleidsniveau
Mens-mobiliteit		
<i>Infrastructuurle maatregelen in functie van capaciteitsverhoging (maatregelen aan de aanbodzijde)</i>		
De noodzakelijke capaciteitsverhogende maatregelen dienen te worden genomen om de capaciteit van de N71 op minstens 1.800 pae/u per rijrichting te brengen. Dit kan bijv. gerealiseerd worden door het uitvoeren van de maatregelen opgenomen in het streefbeeld N19/R14/N71.	PRUP (verordenend) en reservatiezone aanduiden op grafisch plan: voorzien van ontsluiting via Postelssteenweg Technisch ontwerp en (her)aanleg N71 door MOw – Wegen en Verkeer. Stedenbouwkundige vergunning wegenis	Provincie Vlaanderen Gemeente/Vlaanderen
vermindering van het gegenereerde auto- en vrachtverkeer (maatregelen aan de vraagzijde)		
Een verplicht percentage aan- en afvoer via het water opleggen. Een realistisch scenario is om in de uitbreidingszone Berkenbossen-west (die direct langs het kanaal liggen) 30% van het transport via het water af te wikkelen. Voor de in/uitbreidingszones die geen fysieke link met het water hebben, wordt aangenomen dat hun overslag via water vervat zit binnen de hogervermelde 30%.	PRUP (verordenend): min 30% van de oppervlakte van de uitbreidingszone Berkenbossen-west (d.i. de uitbreidingszones grenzend aan het kanaal) is bestemd voor regionale bedrijven met watergebonden karakter	Provincie
de verplichting opleggen om interne wegen uit te rusten met fietspaden	Stedenbouwkundige vergunning bedrijven PRUP (verordenend): opnemen in voorschriften dat interne hoofdontsluitingswegen uitgerust worden met fietspaden Stedenbouwkundige vergunning ontwikkelaar	Gemeente/Vlaanderen Provincie Gemeente/Vlaanderen
opname van een minimale stalnorm voor fietsen	PRUP (toelichtend): opnemen in voorschriften dat interne wegen uitgerust worden met fietspaden Stedenbouwkundige vergunning bedrijven netwerkmanagement VVM De Lijn	Provincie Gemeente/Vlaanderen Vlaanderen
uitbreiding van het busaanbod is wenselijk en kan een deel van de werknemers stimuleren om met het openbaar vervoer te komen	PRUP (verordenend): mobiliteitstoets opnemen PRUP (toelichtend): weergeven van een mogelijk maatregelenpakket Stedenbouwkundige vergunning ontwikkelaar	Provincie Gemeente/Vlaanderen

De Procoro heeft een gelijkaardig bezwaar in haar advies als volgt weerlegd:

“Het planMER resulteert onder meer in het voorzien van een aantal mildere maatregelen. Alle maatregelen met een ruimtelijk aspect worden doorvertaald in het PRUP. Niet alle voorgestelde maatregelen (of delen ervan) zijn ruimtelijk van aard en/of kunnen doorvertaald worden in het PRUP.

De toelichtingsnota stelt in dit verband: ‘Het planMER voorziet tevens een tabel waarin het gekijkte instrument (en beleidsniveau) wordt gekoppeld aan de verschillende maatregelen/aanbevelingen. M.b.t. de doorvertaling van de maatregelen en aanbevelingen naar de PRUP-fase wordt als uitgangspunt gehanteerd dat de essentiële maatregelen in principe doorvertaald worden in de stedenbouwkundige voorschriften van het PRUP, voor zover deze een ruimtelijke component hebben. Waar nodig wordt de doorvertaling grondig gemotiveerd.’

Inzake mobiliteitsaspecten dient in de eerste plaats gewezen op het feit dat de infrastructuurle maatregelen op de N71 uiteraard niet kunnen gestuurd worden via dit PRUP. Daarom voorziet het PRUP in artikel 0 een voorwaardelijke ontwikkeling op basis van een mobiliteitstoets. Deze mobiliteitstoets grondig beschreven in de toelichtende kolom van de voorschriften, conform de conclusies van het planMER.

De wijze waarop de conclusies van het planMER doorvertaald worden in het PRUP worden toegelicht en grondig gemotiveerd in de toelichtingsnota (5.5.6. Mens-Mobiliteit, pp 50 t.e.m. 56). Grosso modo worden 3 vormen van doorvertaling van de conclusies van het planMER voorzien en gemotiveerd:

- sturing via maatregelen die verankerd worden in het RUP
- sturing via het vergunningenbeleid
- sturing via maatregelen in een flankerend beleid buiten ruimtelijke ordening

Deze werkwijze biedt de beste garanties dat ontwikkelingsniveau van het bedrijventerrein optimaal afgestemd wordt op de randvoorwaarden

mobiliteit (rekening houdend met eventuele ingrepen op N71 in een parallel mobiliteitsbeleid).

Hieruit kan geconcludeerd worden dat de stelling dat de milderende maatregelen niet doorwerken in het RUP, niet klopt.”

De Procoro verwijst in dit opzicht tevens naar een algemeen antwoord bij de behandeling van antwoordnummer 1.1, waar onder meer het volgende wordt gesteld:

“Ook in het PRUP Berkenbossen-Oost worden in die zin alle mogelijke maatregelen genomen die binnen het PRUP mogelijk zijn om een goede ontsluiting te garanderen. In de toelichtingsnota wordt duidelijk en uitgebreid vermeld hoe deze milderende maatregelen m.b.t. de discipline mobiliteit werden doorvertaald naar het PRUP en al dan niet verordenend werden opgenomen in de voorschriften (p. 50 tot en met 56 van de toelichtingsnota). In de toelichtingsnota wordt hiertoe stapsgewijs volgende redenering gevolgd:

- (1) Er worden voorafgaande beschouwingen gemaakt m.b.t. de complexiteit van de mobiliteitsproblematiek
- (2) Er wordt een simulatie gemaakt van een mogelijk ontwikkelingsscenario gekoppeld aan specifieke ingrepen op basis van de conclusies van de planMER
- (3) Rekening houdend met (1) en (2) wordt gemotiveerd op welke manier de conclusies van de planMER naar het PRUP doorvertaald werden

In wat volgt worden deze punten verduidelijkt, zoals vermeld in de toelichtingsnota:

(1) In de toelichtingsnota worden de mobiliteitseffecten op de eerste plaats genuanceerd omwille van de complexiteit ervan. Het is quasi onmogelijk om een eenduidige relatie te leggen tussen mogelijke ontwikkelingen binnen de verschillende deelzones van het PRUP Berkenbos-Oost en het PRUP Berkenbossen-West enerzijds en mobiliteitseffecten anderzijds. De mobiliteitsproblematiek is immers afhankelijk van zoveel interne en externe factoren dat een genuanceerde benadering op zijn plaats is.

(2) Omwille van de complexiteit wordt een exemplarische oefening uitgewerkt in de toelichtingsnota waarbij een getrapte ontwikkeling gesimuleerd wordt waarbij aan de verschillende ontwikkelingsniveaus telkens een vereist ‘ingrepenniveau’ wordt gekoppeld. Met ingrepenniveau wordt verwezen naar een set van infrastructurele maatregelen op de N71 die leiden tot capaciteitsverhoging/verbetering doorstroming. Ze moeten in die zin beschouwd worden als exemplarisch en vervangbaar door alternatieve evenwaardige ingrepen.

(3) Tenslotte wordt in de toelichtingsnota duidelijk aangegeven hoe de conclusies van het planMER kunnen doorvertaald worden naar het PRUP. Voor een gunstige beoordeling in het planMER is het noodzakelijk dat aanzienlijke negatieve mobiliteitseffecten vermeden worden. Beoordelingsaspecten daarbij zijn zowel doorstroming als verkeersleefbaarheid. In termen van ruimtelijke ordening (ruimtelijke draagkracht) kan dit vertaald worden als het bereiken van een evenwichtige

afstemming tussen mobiliteitsprofiel van de activiteiten en bereikbaarheidsprofiel van de locatie(s). Een rechtstreekse en eenduidige doorvertaling van de exemplarische oefening uit het planMER in het RUP lijkt echter niet aangewezen, omdat uiteraard ook een ander pakket aan infrastructurele maatregelen met dezelfde capaciteitsverhoging kan leiden tot afstemming tussen mobiliteitsprofiel en bereikbaarheidsprofiel. In de praktijk zal de afstemming tussen bereikbaarheidsprofiel en mobiliteitsprofiel moeten gestuurd worden door een combinatie van maatregelen vanuit het ruimtelijke ordeningsbeleid enerzijds en vanuit een flankerend (mobiliteits-) beleid anderzijds.

Wat betreft maatregelen binnen het ruimtelijk ordeningsbeleid kan nog een onderscheid gemaakt worden tussen doorvertaling in het RUP (maatregelen die verankerd worden in het RUP) en sturing vanuit het vergunningenbeleid. Bovendien kunnen de ontwikkelingsmogelijkheden in de verschillende PRUP's in functie van prioritaire en minder prioritaire ontwikkelingen afgestemd worden.

[...]

Sturing via maatregelen die verankerd worden in het RUP

In het RUP worden zowel toelichtend als verordenend bepalingen opgenomen die erop wijzen dat mobiliteit een kritische parameter is voor de ruimtelijke draagkracht van de omgeving. Daarbij wordt ook expliciet verwezen naar de resultaten van het planMER.

- Inspelen op de modal shift door vervoer via water te stimuleren: in de voorschriften wordt de watergebondenheid in de zones grenzend aan het kanaal expliciet gestimuleerd. Ruimtelijk wordt dit in de voorschriften vertaald naar een minimum oppervlakte van de zones die bestemd is voor watergebonden bedrijvigheid met tevens ruimere bouw mogelijkheden (hoogte) in functie van laden en lossen

- Verordenend vastleggen van een 'mobiliteitstoets': 'Elke vergunningsaanvraag wordt beoordeeld op de toename van de verkeersdynamiek als gevolg van de voorziene activiteiten. In functie van een gunstige beoordeling inzake mobiliteit moet het mobiliteitsprofiel van de activiteit afgestemd zijn op het bereikbaarheidsprofiel.'

[...]

Sturing via het vergunningenbeleid

Door het opleggen van de 'mobiliteitstoets' als expliciete beoordelingsgrond bij vergunningen, wordt de laatste stap van doorvertaling van de conclusies van het planMER doorgeschoven naar de vergunningverlening. Door in het RUP een duidelijk beoordelingskader te voorzien, wordt hierbij voldoende rechtszekerheid geboden.

[...]

Sturing via maatregelen in een flankerend beleid buiten RO

Op langere termijn lijkt een minimale tot doorgedreven aanpassing van de verkeersinfrastructuur op de N71 onvermijdelijk, ongeacht de inspanningen die geleverd worden inzake het realiseren van een modal shift. Dit hangt samen met de wegategorisering van de N71 gericht op doorstroming op bovenlokaal niveau.

De vereiste ingrepen in functie van een capaciteitsverhoging moeten gerealiseerd worden op voldoende ruime schaal om effectief te zijn. Daarbij zijn dus ook ingrepen buiten het plangebied en vanuit verschillende

bevoegdheden onvermijdelijk. Om die reden kunnen de maatregelen niet of maar in zeer beperkte mate verankerd worden in het ruimtelijke ordeningsbeleid en moeten ze gerealiseerd worden via het mobiliteitsbeleid. De bevoegdheid voor ingrepen op [de] N71 ligt bij het Vlaamse niveau.

[...]

Het belang van het mobiliteitsaspect wordt onderkend en de afwikkeling op de Zuiderring werd uitgebreid onderzocht, met binnen het PRUP het voorstel om de huidige toegang [op termijn] naar het kruispunt met de Postelsesteenweg.”

Met de Procoro dient te worden vastgesteld dat de toelichtingsnota bij het bestreden PRUP een grondige motivering bevat aangaande de “[d]oorvertaling van de conclusies van het planMER naar het PRUP”, die verkort wordt weergegeven in het geciteerde advies van de Procoro. Nu de verzoekende partijen de voormelde motivering en het advies van de Procoro op geen enkele wijze in hun uiteenzetting betrekken, maken zij geenszins aannemelijk dat de aangevoerde bepalingen en beginselen geschonden zouden zijn.

82. Het veertiende middel is niet gegrond.

O. Vijftiende middel

Uiteenzetting van het middel

83. In een vijftiende middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 2.2.10, § 5, VCRO, artikel 1.1.4 VCRO, het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur en de materiële motiveringsplicht. In de uiteenzetting bij het middel doen ze gelden dat ze allen een uitvoerig bezwaarschrift hebben neergelegd en dat het de plicht was van de Procoro om kennis te nemen van de bezwaren die verband houden met de goede ruimtelijke ordening en de impact van het plan qua milieueffecten op de paarden en de exploitatie van de eerste verzoekende partij. Evenwel blijkt noch uit de bestreden beslissing, noch uit de stukken van het dossier dat rekening is gehouden met de effecten die het plan heeft op de paarden en de exploitatie van de eerste verzoekende partij.

Beoordeling

84. Mede gelet op de voorgaande bespreking van onder meer het achtste, tiende, elfde, dertiende en veertiende middel, valt niet in te zien welke “bezwaren die verband houden met de goede ruimtelijke ordening en de impact van het plan qua milieueffecten op de paarden en de exploitatie van de eerste verzoekende partij” niet afdoende zouden zijn beantwoord. De verzoekende partijen verduidelijken dit ook niet in hun uiteenzetting. Door zich te beperken tot vage stellingen, maken de verzoekende partijen de aangevoerde schendingen niet concreet aannemelijk.

85. Het vijftiende middel wordt verworpen.

P. Zestiende middel

Uiteenzetting van het middel

86. Een zestiende middel wordt afgeleid uit de schending van artikel 2.2.10, § 5, VCRO samen met de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur. De verzoekende partijen menen dat “een gedegen advisering” omtrent de bestreden beslissing in het gedrang is gekomen, en verwijzen daarvoor naar het advies van de Procoro waarin betreurd wordt dat de deputatie niet is ingegaan op de gevraagde termijnverlenging.

Beoordeling

87. In de uiteenzetting van het middel verwijzen de verzoekende partijen naar de volgende passage uit het advies van de Procoro:

“De procoro betreurt het dat de deputatie de gevraagde termijnverlenging niet heeft goedgekeurd en dit des te meer gelet op het ontbreken van enige motivering. De procoro maakt deze opmerking gelet op het belang van het planproces, het streven naar een gedegen advisering door de procoro en de enorme omvang van de te adviseren documenten.”

Artikel 2.2.10, § 5, VCRO bepaalt onder meer wat volgt:

“[...]

Op gemotiveerd verzoek van de provinciale commissie voor ruimtelijke ordening beslist de deputatie over de verlenging met dertig dagen van de termijn, vermeld in het eerste lid. Het verzoek tot verlenging moet worden ingediend uiterlijk de dertigste dag na het beëindigen van het openbaar onderzoek. Bij het uitblijven van een beslissing door de deputatie binnen een termijn van dertig dagen na het indienen van het verzoek wordt de verlenging geacht te zijn toegekend.

[...].”

Het geciteerde artikel behelst in hoofde van de deputatie geen verplichting om een verzoek tot termijnverlenging in te willigen. Voorts kan uit het enkele feit dat de Procoro in haar advies stelt dat ze “betreurt” dat de deputatie niet is ingegaan op de vraag tot termijnverlenging, niet worden afgeleid dat er geen “gedegen advisering” heeft plaatsgevonden.

88. Het zestiende middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verworpt het beroep.

2. De schorsing bevolen bij arrest nr. 222.376 van 5 februari 2013 is opgeheven.

3. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en het beroep tot nietigverklaring, begroot op 1.050 euro, elk voor een derde.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van twee december 2013, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Johan Lust